

TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31.12.2016 roku

PODSUMOWANIE

Sprawozdanie z wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Warszawie, przy ul. Bokserskiej 66 na dzień 31 grudnia 2016 roku i za rok obrotowy 2016, sporządzone zostało przez Zarząd Towarzystwa w celu wypełnienia wymogu art. 284 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, zgodnie z przepisami:

- ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844 oraz z 2016 r. poz. 615 i 1948) zwaną dalej „ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej” oraz
- rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (zwane dalej Wypłacalność II).

Z dniem 1 stycznia 2016 roku weszła w życie ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej wprowadzająca rozwiązania wynikające z wdrożenia przez Polskę Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej 2009/138/WE, ustanawiająca między innymi nowe wymogi dotyczące zarządzania ryzykiem i kapitałem oraz mająca wpływ min. na zasady rachunkowości dla celów wypłacalności i zasady sprawozdawczości.

Wprowadzenie nowych zasad skutkowało koniecznością ustalenia wg nowych zasad miar bezpieczeństwa kapitałowego tj. minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) oraz kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) i wyceną bilansową według wartości ekonomicznych (godziwych).

Stosownie do przepisów ustawy o działalności i ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Dyrektywy Wypłacalność II oraz rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) według nowych zasad wycenione zostały też aktywa i zobowiązania, które ujmowane są w wartości godziwej (ekonomicznej). Przypadki, w których Towarzystwo zastosowało pewne uproszczenia nie powodują istotnego zniekształcenia prezentowanych w niniejszym Sprawozdaniu informacji.

Na koniec roku 2016 wskaźnik pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) środkami własnymi ukształtował się na poziomie 74 % (wykazane w formularzu S.23.01). Niedobór środków własnych na pokrycie SCR i uzgodnienia poczynione z KNF w tym zakresie zostały opisane w punkcie (5.3).

Na dzień 31 marca 2017 roku Towarzystwo zostało dokapitalizowane przez Głównego Udziałowca.

Na koniec roku 2016 minimalny wymóg kapitałowy (MCR) został pokryty przez nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami na poziomie 241% (wykazane w formularzu S.23.01).

W 2016 roku wystąpiło szereg wydarzeń w organizacji i działalności Towarzystwa skutkujących pozytywnie na sytuację finansową TUZ TUV:

1) Realizacja realistycznego planu naprawczego.

Z uwagi na brak pokrycia SCR w roku 2016 Organ Nadzoru zatwierdził przedłożony przez Towarzystwo skorygowany realistyczny plan finansowy mający na celu przywrócenie w terminie do 14 marca 2017 roku poziomu dopuszczonych środków własnych pokrywających kapitałowy wymóg wypłacalności na poziomie zapewniającym jego pokrycie z nadwyżką.

2) Podwyższenie kapitału zakładowego jako istotny element planu naprawczego.

W roku 2016 nastąpiło podwyższenie wysokości kapitału zakładowego o kwotę 114 000 tys. zł poprzez dokapitalizowanie w wysokości 53 000 tys. zł przez strategicznego udziałowca Pana

Andrzeja Szymanowskiego oraz zwiększenia z kapitałów rezerwowych o kwotę 61 000 tys. zł (uprzednio również opłaconych przez p. Andrzeja Szymanowskiego).

3) Restrukturyzacja portfela ubezpieczeń.

Przeprowadzono restrukturyzację portfela ubezpieczeń poprzez min. ograniczenie ekspozycji na ryzyko wskutek ograniczenia sprzedaży ubezpieczeń w grupach produktów obarczonych największym ryzykiem tj. w grupie 10 i 15 oraz istotne zmiany w polityce taryfowej w grupie 10.

4) Usprawnienie procesów zarządzania.

Restrukturyzacja pionu sprzedażowego oraz usprawnienie procesów zarządzania Towarzystwem m.in. poprzez wprowadzenie systemu zarządzania ryzykiem odpowiadającym skali działalności Towarzystwa, oraz charakteru i złożoności ryzyk, z zastosowaniem zasady proporcjonalności.

5) Proces demutualizacji i połączenia z Partner TUiR S.A..

Mając na uwadze sytuację finansową TUZ TUW w roku 2016 oraz realizację realistycznego planu naprawczego Towarzystwo odstąpiło od wykonania w roku 2016 planowanej uprzednio demutualizacji Towarzystwa czyli zmiany formy prawnej z towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych na spółkę akcyjną celem późniejszego połączenia się z innym podmiotem ubezpieczeniowym (tj. Partner TUiR S.A.) należącym do tej samej grupy kapitałowej. Prawne połączenie obu podmiotów uwarunkowane jest reprezentowaniem się taką samą formą prawną.

6) Wynik finansowy Towarzystwa w roku 2016 do roku 2015.

Dzięki realizacji wyżej wymienionych działań w roku 2016 Towarzystwo znacząco poprawiło swoją sytuację finansową w porównaniu do roku 2015. Wynik finansowy za roku 2016 wyniósł -34 600 tys. zł (strata) w porównaniu do roku 2015, w którym wyniósł -73 844 tys. zł (strata). Wynik techniczny wyniósł -40 140 tys. zł (strata) oraz -77 145 tys. zł (strata) odpowiednio w latach 2016 i 2015.

Skróty użyte:

Towarzystwo/TUZ TUW	TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
PSR	Polskie Standardy Rachunkowości: ustawa o rachunkowości (Dz.U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.) oraz wydane na jej podstawie przepisy wykonawcze w tym rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz. U. z 2016 r. poz. 562)
SCR	kapitałowy wymóg wypłacalności
MCR	minimalny wymóg kapitałowy
Sprawozdanie finansowe	sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z PSR
SFCR	Sprawozdanie z wypłacalności i kondycji finansowej
Akt Delegowany	rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II, WII).

Spis treści

PODSUMOWANIE	2
DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI OPERACYJNE	7
1.1 Działalność	7
1.2 Wyniki z działalności ubezpieczeniowej	10
1.3 Wyniki z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)	12
1.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	13
1.5 Wynik finansowy	13
SYSTEM ZARZĄDZANIA	13
2.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania	13
2.1 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	20
2.2 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności	21
2.3 System Kontroli wewnętrznej	24
2.4 Funkcja audytu wewnętrznego	25
2.5 Funkcja aktuarialna	25
2.6 Outsourcing	26
PROFIL RYZYKA	27
3.1 Ryzyko aktuarialne	27
3.2 Ryzyko rynkowe	28
3.3 Ryzyko kredytowe	29
3.4 Ryzyko płynności	30
3.5 Ryzyko operacyjne	30
3.6 Pozostałe istotne ryzyka	31
3.7 Wszelkie inne informacje	31
WYCENA DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI	32
4.1 Aktywa	33
4.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe (RTU)	40
4.3 Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	44
4.4 Alternatywne metody wyceny	47
ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	47
5.1 Środki własne	47
5.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy	48
5.3 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	49
DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE POSTĘPOWAŃ POZASĄDOWYCH, O KTÓRYCH MOWA W ROZDZIALE 4 USTAWY Z DNIA 5 SIERPNIA 2015 R. O ROZPATRYWANIU REKLAMACJI PRZEZ PODMIOTY	

RYNKU FINANSOWEGO I O RZECZNIKU FINANSOWYM (DZ. U. POZ. 1348, 1830 I 1844), Z UDZIAŁEM TEGO ZAKŁADU	50
ZAŁĄCZNIKI	50

DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI OPERACYJNE

1.1 Działalność

Podstawy prawne i zakres działalności

TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Warszawie przy ul. Boksterskiej 66 działa na podstawie Zezwolenia Ministra Finansów na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie działu II – pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe, nr M.F.FI/1389b/AU/BK/2001 wydanego w dniu 25 lipca 2003 roku.

Towarzystwo uzyskało wpis do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie w dniu 25 sierpnia 2003 r., pod numerem KRS 0000171062.

Sprzedaż polis rozpoczęto 01 września 2003 r.

Siedziba TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych mieści się w Warszawie przy ul. Boksterskiej 66.

Organ Nadzoru

Organem Nadzoru nad rynkiem ubezpieczeniowym jest Komisja Nadzoru Finansowego (adres: Plac Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa).

Biegły rewident

Izabela Sykulska

Nr11099

w imieniu Mazars Audyt Sp. z o.o, podmiot uprawniony do badania z siedzibą przy ul. Pięknej 18, w Warszawie (nr ewidencyjny 186).

Zgodnie z wpisem do rejestru podstawowym przedmiotem działalności Towarzystwa jest prowadzenie i organizowanie działalności ubezpieczeniowej i z nią związanej w zakresie pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych - dział II, w szczególności w następujących grupach:

- grupa 01 - ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej (linia biznesowa 2),,
- grupa 02 - ubezpieczenie choroby (linia biznesowa 1),
- grupa 03 - ubezpieczenie casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych (linia biznesowa 5),
- grupa 07 - ubezpieczenie przedmiotów w transporcie (linia biznesowa 6),
- grupa 08 - ubezpieczenie szkód spowodowane żywiołami (linia biznesowa 7),
- grupa 09 - ubezpieczenie pozostałych szkód rzeczowych nie ujętych w poprzednich grupach (linia biznesowa 7),
- grupa 10 - ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych z napędem własnym (linia biznesowa 4),
- grupa 13 - ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nie ujętej w grupie 10 – 12 (linia biznesowa 8),
- grupa 14 – ubezpieczenie kredytu (linia biznesowa 9),
- grupa 15 - gwarancja ubezpieczeniowa (linia biznesowa 9),
- grupa 16 - ubezpieczenia finansowe, w tym utraty zysków (linia biznesowe 12),

- grupa 17 – ubezpieczenia ochrony prawnej (linia biznesowe 10),
- grupa 18 – ubezpieczenia świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania (linia biznesowe 11),
- Towarzystwo dodatkowo prezentuje renty z grupy 10 ubezpieczeń w linii biznesowej 34

Podane wyżej linie biznesowe zgodne są z załącznikiem nr 1 do Aktu delegowanego.

Towarzystwo prowadzi działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Istotne linie biznesowe dla Towarzystwa z punktu widzenia jego działalności to:

- linia biznesowa 4
- linia biznesowa 7
- linia biznesowa 9

Towarzystwo działa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Struktura właścicielska i kapitałowa

Strategicznym udziałowcem TUZ Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych jest Pan Andrzej Szymanowski.

Główni udziałowcy TUZ TUW wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Ip.	Nazwa / nazwisko i imię członka TUZ TUW	Liczba udziałów	Liczb udziałów uprzywilejowan ych	Wartość opłaconych udziałów	Struktura kapitału	Procent głosów na WZU
		w szt.	w szt.	w tysiącach złotych	w proc.	w proc.
1	2	3	4	5	6	7
1	Szymanowski Andrzej	14 409 999	14 410 00	144 099, 99	100,00%	100,00%
2	Szymanowska Alicja	1	1	0,010,00	0,00%	0,00%
R a z e m		14 410 000	14 410 000	144 100,00	100,00%	100,00%

Kapitał podstawowy Towarzystwa na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 144 100 tysiące złotych i dzielił się na 14 410 000 udziałów po 10 złotych każdy udział, wszystkie udziały mają status uprzywilejowanych.

W porównaniu do 01 stycznia 2016 roku (30 100,00 tys. zł) odnotowano wzrost kapitału o 114 000 tys. złotych w wyniku:

- dokapitalizowania w wysokości 53 000 tys. zł przez strategicznego udziałowca Pana Andrzeja Szymanowskiego,
- zwiększenia z kapitałów rezerwowych o kwotę 61 000 tys. zł.

Poza kapitałem zakładowym Towarzystwo tworzy również:

- kapitał zapasowy , który na koniec grudnia 2016 roku wynosił 869, 24 tys. zł,
- fundusz udziałowy, który na koniec 2016 roku stanowił 19 281, 48 tys. zł.

Władze statutowe

Władze statutowe Towarzystwa stanowią Walne Zgromadzenie, Rada Nadzorcza i Zarząd.

Według stanu na dzień 01.01.2016 roku skład osobowy Rady Nadzorczej Towarzystwa przedstawiał się następująco:

- 1) Andrzej Szymanowski – przewodniczący,
- 2) Elżbieta Zięcik – wiceprzewodniczący,
- 3) Anna Kowalska – wiceprzewodniczący,
- 4) Rafał Kukliński – sekretarz,
- 5) Robert Midura,
- 6) Krzysztof Lenard,
- 7) Michał Janik.

Działając na podstawie art. 20 ust. 6 Statutu TUZ Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Warszawie Pan Andrzej Szymanowski jako Członek TUZ TUV posiadający więcej niż 75% procent udziałów w kapitale zakładowym Towarzystwa:

- 1) z dniem 28 stycznia 2016 roku odwołał Pana Roberta Midura z funkcji Członka Rady Nadzorczej TUZ TUV,
- 2) z dniem 29 stycznia 2016 roku powołał Pana Marka Grzegorza Czerskiego w skład Rady Nadzorczej TUZ TUV jako Członka Rady Nadzorczej Towarzystwa na 3 letnią kadencję.

W dniu 09 lutego 2016 roku Rada Nadzorcza Towarzystwa odwołała Panią Annę Kowalską z pełnienia funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej oraz powołała Pana Marka Czerskiego do pełnienia powyższej funkcji.

W dniu 24 lutego 2016 roku Pan Marek Czerski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej oraz z pełnienia funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

Działając na podstawie art. 20 ust. 6 Statutu TUZ Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Warszawie Pan Andrzej Szymanowski jako Członek TUZ TUV posiadający więcej niż 75% procent udziałów w kapitale zakładowym Towarzystwa z dniem 1 marca 2016 roku powołał Pana Macieja Szwarca w skład Rady Nadzorczej TUZ TUV z siedzibą w Warszawie jako Członka Rady Nadzorczej Towarzystwa na 3 letnią kadencję.

W dniu 22 marca 2016 roku Rada Nadzorcza Towarzystwa powołała Pana Macieja Szwarca na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Towarzystwa.

W dniu 27 czerwca 2016 roku Pan Maciej Swarc złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej oraz z pełnienia funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

Działając na podstawie art. 20 ust. 6 Statutu TUZ Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Warszawie Pan Andrzej Szymanowski jako Członek TUZ TUV posiadający więcej niż 75% procent udziałów w kapitale zakładowym Towarzystwa z dniem 30 września 2016 roku odwołał Panią Annę Kowalską ze składu Rady Nadzorczej Towarzystwa.

Według stanu na dzień 31.12.2016 roku skład osobowy Rady Nadzorczej Towarzystwa przedstawiał się następująco:

- 1) Andrzej Szymanowski – przewodniczący,
- 2) Elżbieta Zięcik – wiceprzewodniczący,
- 3) Rafał Kukliński – sekretarz,
- 4) Krzysztof Lenard,
- 5) Michał Janik.

Rada Nadzorcza w roku 2016 nadzorowała funkcjonowanie Spółki wykonując poza tym zadania Komitetu Audytu.

Według stanu na dzień 01 stycznia 2016 roku w skład Zarządu wchodził:

1. Andrzej Liminowicz – Wiceprezes Zarządu,
2. Elżbieta Chojnowska – Członek Zarządu.

W dniu 28 grudnia 2015 roku z dniem 1 lutego 2016 roku Rada Nadzorcza Towarzystwa powołała Pana Piotra Zadrożnego na stanowisko Prezesa Zarządu.

W dniu 22 września 2016 roku Rada Nadzorcza Towarzystwa odwołała Pana Andrzeja Liminowicza ze składu Zarządu oraz z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu TUZ TUW, jednocześnie powołała Pana Radosława Różańskiego w skład Zarządu jako Członka Zarządu na 3-letnią kadencję.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku w skład Zarządu wchodził:

1. Piotr Zadrożny – Prezes Zarządu,
2. Elżbieta Chojnowska – Członek Zarządu,
3. Radosław Różański - Członek Zarządu.

1.2 Wyniki z działalności ubezpieczeniowej

Porównanie wyniku technicznego Towarzystwa rok 2016 do roku 2015 w podziale na istotne linie biznesowe z jednoczesnym wskazaniem grup ubezpieczeń Działu II, według których odbywa się sprawozdawczość finansowa zgodna z PSR przedstawiono w poniższej tabeli:

S.05.01.01.01	GR 10	GR 8,9	GR 14,15	
w tys. zł	Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązań			Ogółem
	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	
	C0040	C0070	C0090	C0200
Składki przypisane / Premiums written				
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	158 784	41 366	6 994	260 164
Udział zakładu reasekuracji	127 786	8 498	3 764	148 103
Netto	30 999	32 868	3 231	112 061
Składki zarobione / Premiums earned				
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	200 668	52 744	13 252	339 834
Udział zakładu reasekuracji	177 188	21 295	2 990	213 137
Netto	23 480	31 450	10 262	126 697
Odszkodowania i świadczenia / Claims incurred				
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	258 064	18 852	6 745	291 805
Udział zakładu reasekuracji	201 838	14 688	4 224	227 761
Netto	56 226	4 164	2 522	64 044
Koszty administracyjne / Administrative expenses				
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	6 374	1 290	331	9 520
Netto	6 374	1 290	331	9 520
Koszty likwidacji szkód / Claims management expenses				
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	17 515	3 479	3 769	26 856
Udział zakładu reasekuracji	6 742	976	320	8 565
Netto	10 773	2 504	3 449	18 291
Koszty akwizycji / Acquisition expenses				
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	49 733	16 072	4 216	95 819
Netto	49 733	16 072	4 216	95 819
Koszty ogólne / Overhead expenses				
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	3 286	856	145	5 384
Netto	3 286	856	145	5 384
	0	0	0	0
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych 2016	-89 992	11 527	2 085	-40 140
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych 2015	-87 233	1 005	-9 807	-77 145
Różnica rok 2016-2015	-2 759	10 522	11 892	37 005

Wynik techniczny Towarzystwa wg sprawozdania finansowego za 2016 rok wyniósł – 40 140 tys. zł (strata) i poprawił się o 37 005 tys. zł w stosunku do straty w rachunku technicznym w roku 2015 wynoszącej – 77 145 tys. zł. Wszystkie linie biznesowe (oprócz Linii nr 4 tj. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych) zanotowały znaczącą poprawę wyniku finansowego lub pozytywny wynik w rachunku technicznym lub bliski zeru straty.

Zaprezentowane linie biznesowe (4,7,9) w w/w tabeli w roku 2016 stanowią 78% całkowitego przypisu Towarzystwa w składce zarobionej w wysokości 84 282 tys. zł (wraz z rezerwą na ryzyka niewygasłe) oraz 97% w wysokości 85 543 tys. zł w pozycji odszkodowania i świadczenia (wraz z kosztami likwidacji).

W roku 2016 Towarzystwo odnotowało stratę techniczną w linii biznesowej: Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych (Gr10) w wysokości - 89 992 tys. zł, która była o 2 759 tys. zł wyższa niż w roku 2015. Zgodnie ze strategią w roku 2016 Towarzystwo ograniczając profil ryzyka ubezpieczeniowego zmniejszyło sprzedaż ubezpieczeń w tej linii biznesowej. W 2016 w stosunku do roku 2015 składka brutto spadła o 27% do poziomu 158 784 tys. zł, a zarobiona na udziale własnym (z rezerwą na ryzyka niewygasłe) spadła o 24% do poziomu 42 571 tys. zł. Wpływ na wynik techniczny spadku składki zarobionej w tej linii biznesowej w roku 2016

został częściowo skompensowany poprzez niższe odszkodowania i świadczenia (wraz z kosztami likwidacji) oraz niższą sumę poniesionych kosztów w stosunku do roku 2015.

W roku 2016 Towarzystwo w linii biznesowej: Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych (gr. 8 i 9) zanotowały dodatni wynik techniczny w kwocie 11 527 tys. zł, który jest wyższy od osiągniętego w roku 2015 o 10 522 tys. zł. Składka zarobiona na udziale własnym w tej kategorii w roku 2016 wzrosła o 563 tys. zł tj. 2% w porównaniu do roku 2015. Wartość odszkodowań i szkód na udziale własnym (z kosztami likwidacji) w tej linii biznesowej spadł o 9 867 tys. zł tj. 68% w roku 2016 w stosunku do 2015 roku osiągając wielkość 4 666 tys. zł (wraz z kosztami likwidacji) w roku 2016.

W roku 2016 Towarzystwo w linii biznesowej: Ubezpieczenia kredytów i poręczeń (Gr 14,15) uzyskało dodatni wynik techniczny w kwocie 2 085 tys. zł, który jest wyższy od osiągniętego w roku 2015 o 11 892 tys. zł. Składka zarobiona w tej kategorii w roku 2016 wzrosła o 3 906 tys. zł tj. 61% w porównaniu do roku 2015. Wartość odszkodowań i szkód na udziale własnym w tej linii biznesowej spadł o 7 364 tys. zł tj. 57% w roku 2016 w stosunku do 2015 roku osiągając wielkość 5 580 tys. zł (wraz z kosztami likwidacji).

1.3 Wyniki z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

W 2016 roku Towarzystwo prowadziło działalność lokacyjną inwestując: w obligacje emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, obligacje skarbowe terminowe, lokaty w bankach oraz jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych. Ponadto, Towarzystwo pobierało pożytki ekonomiczne z nieruchomości komercyjnej, której jest współwłaścicielem.

Realizując strategię bezpiecznego inwestora wraz z zachowaniem wysokiego stopnia płynności portfela lokacyjnego Towarzystwo dokonało zmiany struktury swojego portfela inwestycyjnego. Na koniec grudnia 2016 roku posiadało lokaty w:

- w depozytach bankowych następujących instytucji bankowych o bardzo dobrym lub dobrym ratingu,
- w obligacjach emitowanych lub poręczonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub związki jednostek samorządu terytorialnego,
- w obligacjach Skarbu Państwa,
- w jednostkach uczestnictwa w otwartych funduszach inwestycyjnych,
- w nieruchomości komercyjnej.

Poniższa tabela prezentuje uzyskane wyniki z działalności lokacyjnej w roku 2016 oraz 2015 wykazane w ogólnym rachunku zysków i strat. Wynik netto z działalności lokacyjnej w roku 2016 wyniósł 3 468 tys. zł w porównaniu do wyniku uzyskanego w roku 2015 w wysokości 3 439 tys. zł. Wynik z wyceny lokat zakwalifikowanych do dostępnych do sprzedaży (obligacje państwowe) został ujęty w w pozycji Kaptiał z aktualizacji z wyceny i wyniósł -102 tys. zł na 31 grudnia 2016 roku. Wskaźnik rentowności z działalności lokacyjnej w 2016 roku kształtował się na poziomie 1,4% i uległ zmniejszeniu w stosunku do roku 2015, w którym to wynosił 1,5% ze względu na niższe stopy zwrotu z działalności lokacyjnej możliwe do osiągnięcia na rynku finansowym.

	w tys. zł	Przychody/zyski		Koszty/Straty	
		2 016	2 015	2 016	2 015
Nieruchomości		1 598	478	1 255	1 143
Dłużne papiery wartościowe- Obligacje		1 899	2 387	0	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania		952	3 837	0	3 546
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych		273	1 427		
Razem		4 723	8 129	1 255	4 690

1.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Towarzystwo w roku 2016 nie prowadziło pozostałej działalności.

1.5 Wynik finansowy

Poniżej przedstawiono podsumowanie wyniku finansowego netto w roku 2016 i porównanie do 2015 roku.

Ogólny rachunek zysków i strat w tys. zł	2016	2015
Wynik techniczny	-40 140	-77 145
Wynik z działalności lokacyjnej	3 468	3 439
Pozostała działalność operacyjna	2 078	-543
Podatek dochodowy	-6	404
Wynik finansowy netto (strata)	-34 600	-73 844

Ogólny rachunek zysków i strat według sprawozdania finansowego za 2016 rok wykazuje stratę w wysokości 34 600 tys. zł w porównaniu do roku 2015, w którym Towarzystwo poniosło stratę w wysokości 73 844 tys. zł. W roku 2016 Towarzystwo znacząco poprawiło swój wynik finansowy w stosunku do roku 2015 poprzez zmniejszenie straty w wyniku rachunku technicznego z 77 145 tys. zł straty na stratę w wysokości 40 140 tys. zł. Wynik z działalności lokacyjnej Towarzystwo uzyskało na podobnym poziomie w roku 2016 i roku 2015. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej głównie wynika z przychodów z podnajmu powierzchni biurowej innym spółkom.

SYSTEM ZARZĄDZANIA

2.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania

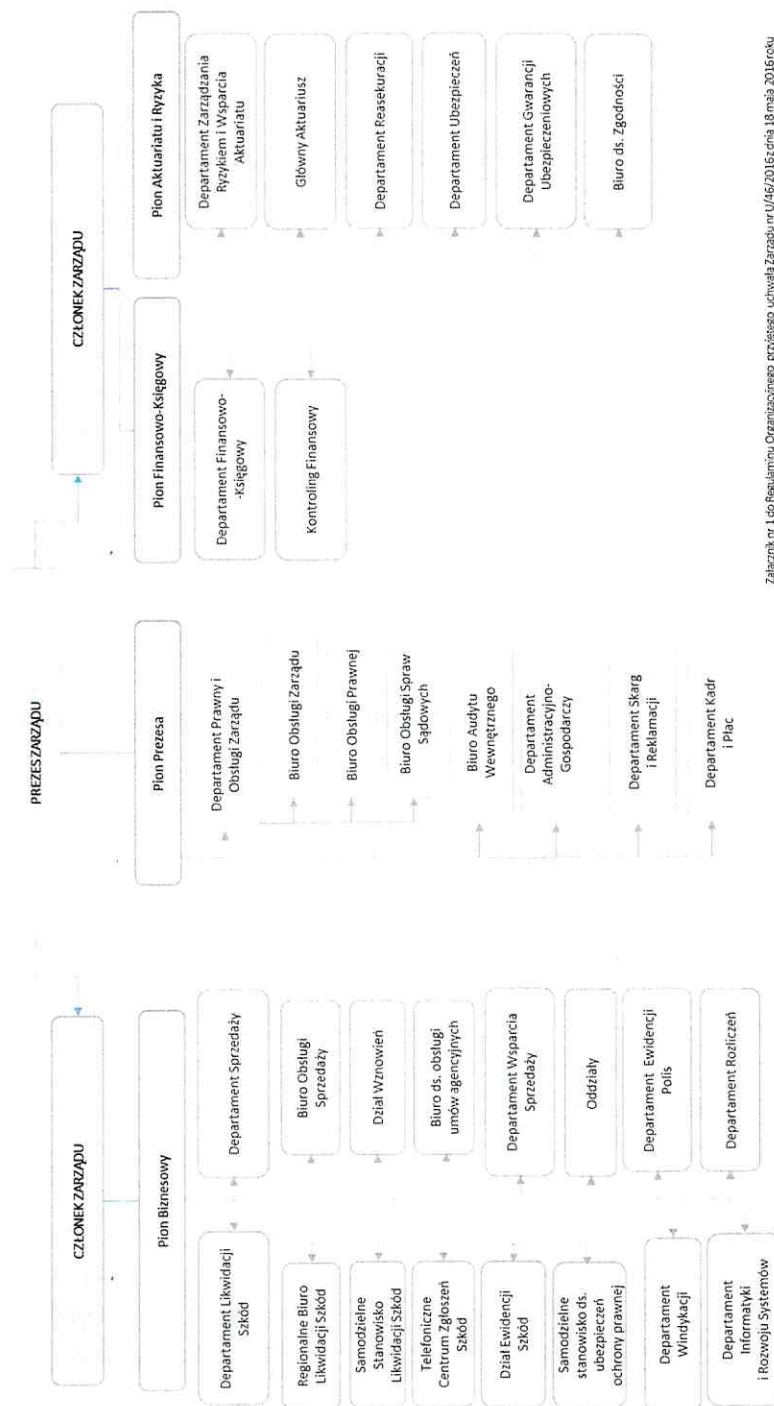
Struktura organizacyjna

TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych prowadzi działalność w ramach funkcjonującej struktury organizacyjnej:

- 1) Centrala: Zarząd i komórki organizacyjne Centrali z siedzibą w Warszawie;
- 2) terenowa sieć sprzedaży, którą na koniec 2016 roku tworzyło 14 oddziałów zgrupowanych w sześciu Regionach zarządzanych przez Dyrektorów Regionalnych:
 - Region Centralny (Oddział Warszawa, Łódź, Białystok),
 - Region Północny (Oddział Gdańsk, Bydgoszcz, Olsztyn),
 - Region Zachodni (Oddział Poznań, Szczecin),
 - Region Śląski (Oddział Katowice, Wrocław),
 - Region Południowy (Oddział Kraków, Rzeszów),
 - Region Wschodni (Oddział Radom, Lublin).

Dodatkowo wsparciem sprzedaży dla sieci oddziałów terenowych i Centrali były banki spółdzielcze i instytucje pośrednictwa finansowego.

Struktura organizacyjna została określona w załączniku numer 1 do Regulaminu organizacyjnego obowiązującego w Towarzystwie i przedstawia się następująco:

Załącznik nr 1 do Regulaminu Organizacyjnego przyjętego uchwałą Zarządu nr U/46/2016 z dnia 18 maja 2016 roku
Schemat organizacyjny Pionów Centrali TUZTUW

W 2016 roku w Spółka ustaliła następujące funkcję kluczowe:

- funkcję aktuarialną,
- funkcję zgodności z przepisami prawa,
- funkcję audytu wewnętrznego,
- funkcję zarządzania ryzykiem.

Powołano również osoby nadzorujące ww. funkcje.

Do głównych zadań funkcji zgodności z przepisami prawa należy m.in.:

1. identyfikacja i monitorowanie ryzyka wynikającego z nieprzestrzegania norm prawnych poprzez zapewnienie funkcji zgodności z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi standardami postępowania,
2. przygotowanie i wprowadzanie polityki compliance oraz regulacji dotyczących nadzoru wewnętrznego w organizacji,
3. nadzór nad tworzeniem i aktualizacją regulacji wewnętrznych w Towarzystwie zgodnie z wytycznymi organu nadzoru i obowiązującymi przepisami prawa,
4. doradzanie Zarządowi oraz innym jednostkom organizacyjnym w sprawach przestrzegania przepisów przyjętych zgodnie z wytycznymi prawa, w tym dyrektywy Wypłacalność II oraz w kwestiach nowych produktów, usług i rynków z punktu widzenia compliance,
5. podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
6. nadzór nad przepływem i właściwe postępowanie z informacjami poufnymi w Towarzystwie,
7. weryfikacja przestrzegania prawa w zakresie zawieranych umów przez Towarzystwo,
8. obowiązek przekazywania do wiadomości publicznej oraz do organów nadzoru przewidzianych prawem raportów na temat zdarzeń związanych z działalnością Towarzystwa,
9. współpraca z kancelariami prawnymi, które oferują instytucjom finansowym audyt prawny,
10. nadzorowanie przepływu informacji, identyfikowanie i zarządzanie konfliktami interesów,
11. przeprowadzanie wewnętrznych kontroli z zakresu compliance,
12. sporządzanie raportów z zakresu compliance,
13. planowanie i prowadzenie cyklicznych szkoleń.

Do zadań wykonywanych przez funkcję aktuarialną należy:

1. koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieceniowych dla celów wypłacalności, w szczególności wyznaczanie wartości najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieceniowych dla celów wypłacalności;
2. nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieceniowych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego;
3. ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieceniowych dla celów rachunkowości;
4. zapewnienie adekwatności metod i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieceniowych, w szczególności poprzez:
 - a. cykliczną (co najmniej raz do roku) ocenę adekwatności stosowanych metod i modeli wyceny, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieceniowych;
 - b. cykliczne (co najmniej raz do roku) badanie adekwatności rezerw techniczno-ubezpieceniowych;
 - c. porównanie najlepszych oszacowań odszkodowań i świadczeń oraz kosztów z rezerw tworzonych na potrzeby wypłacalności z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
5. ocena, czy dane wykorzystane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieceniowych są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
6. informowanie zarządu i Rady Nadzorczej Towarzystwa o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieceniowych;

7. cykliczne (co najmniej raz do roku) sporządzanie raportu skierowanego do Zarządu zawierający informacje na temat zadań wykonywanych przez Aktuariusza dotyczących procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
8. wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia;
9. wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji;
10. współpracowanie przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
 - a. modelowania ryzyka stanowiącego podstawę obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego,
 - b. własnej oceny ryzyka i wypłacalności zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji.

Do głównych zadań funkcji audytu wewnętrznego należy m.in.:

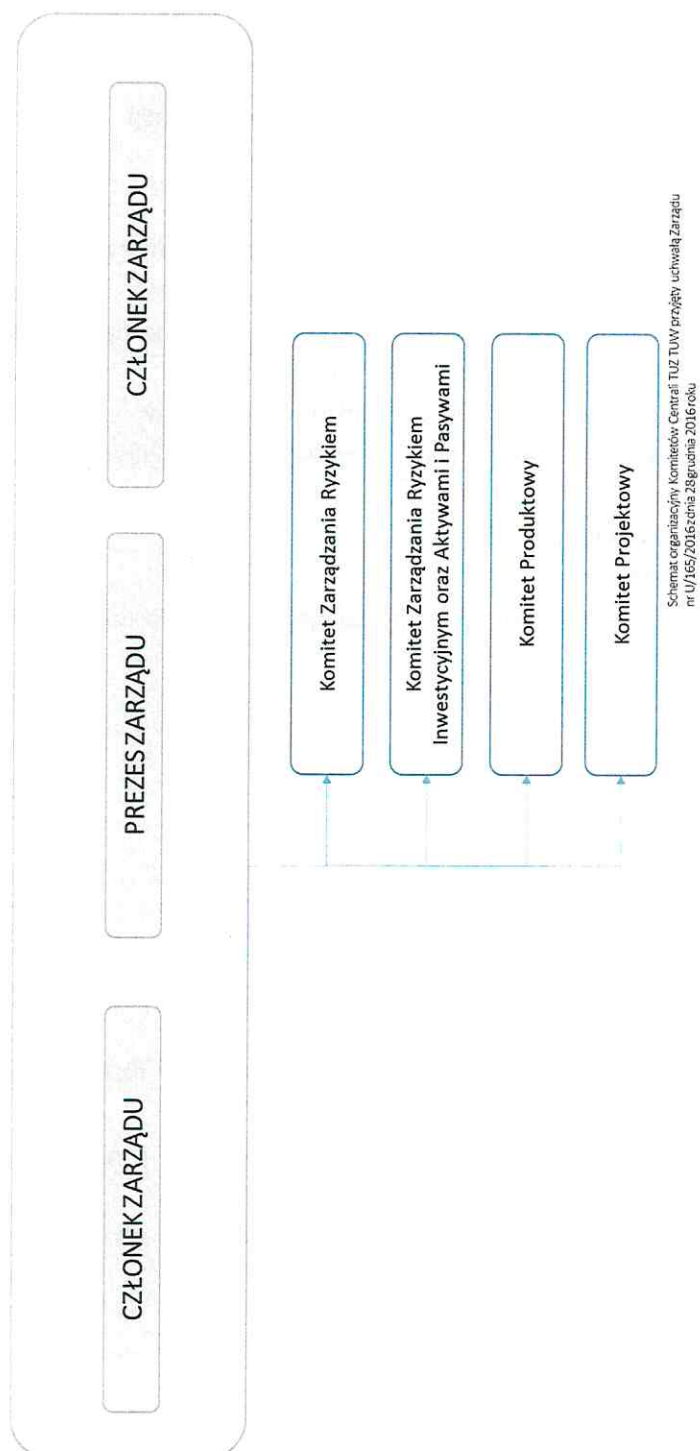
1. analiza zidentyfikowanych w Towarzystwie procesów pod kątem ich zgodności z obowiązującymi procedurami i realizowaną strategią,
2. badanie i ocena wszystkich procesów, operacji, funkcji i czynności wykonywanych w Towarzystwie,
3. wydawanie rekomendacji dla Zarządu na podstawie wyników prowadzonych audytów,
4. ocena poziomu istotności zidentyfikowanych ryzyk dla prawidłowego funkcjonowania Towarzystwa,
5. ocena adekwatności systemu zarządzania ryzykiem,
6. ocena adekwatności systemu kontroli wewnętrznej,
7. badanie jakości, kompletności i dostępności gromadzonych i opracowywanych w Towarzystwie danych,
8. przygotowywanie harmonogramów poszczególnych audytów,
9. współpraca z audytorem zewnętrznym,
10. analizowanie wyników działalności TUZ TUW,
11. opracowanie standardów systemu raportowania finansowego i jego utrzymanie,
12. inicjowanie zmian w obszarach, w których zostaną zidentyfikowane ryzyka.

Do głównych zadań funkcji zarządzania ryzykiem należy m.in.:

1. Planowanie, organizowanie, koordynowanie i kontrolowanie we współpracy z Komitetem zarządzania Ryzykiem działalności w zakresie zarządzania ryzykiem.
2. Opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie organizacji, metod i zakresów działalności obszaru zarządzania ryzykiem w TUZ TUW;
3. Wdrożenie, bieżąca kontrola, przeprowadzanie okresowych przeglądów systemu zarządzania ryzykiem w Towarzystwie;
4. Udział w pracach związanych z wdrożeniem standardów Solvency II w obszarze zarządzania ryzykiem;
5. Identyfikacja, ocena, monitorowanie i kontrolowanie ryzyk;
6. Opracowywanie, rozwijanie i weryfikacja metod pomiaru ryzyka;
7. Wsparcie przy przeprowadzaniu własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA);
8. Tworzenie analiz i sporządzanie okresowych raportów z zakresu zarządzania ryzykiem na potrzeby własne, organu nadzoru i innych instytucji zewnętrznych;
9. Inicjowanie i opracowywanie rozwiązań oraz rekomendowanie działań optymalizujących ekspozycje na ryzyko,

10. Współpraca z innymi komórkami i jednostkami Towarzystwa z zakresu działalności Departamentu.

W ramach działalności Towarzystwa zostały powołane następujące Komitety:

Do zadań Komitetu Zarządzania Ryzykiem należy w szczególności:

- 1) Podejmowanie strategicznych decyzji dotyczących Zarządzania Ryzykiem, w tym dotyczących systemu Zarządzania Ryzykiem w Towarzystwie,
- 2) Rekomendacje działań naprawczych w sprawie najważniejszych ryzyk Towarzystwa,
- 3) Rekomendacje w sprawach sytuacji kryzysowych,
- 4) Rekomendowanie poziomu „apetytu na ryzyko” oraz jego zmiany,
- 5) Zatwierdzenie metod pomiaru ryzyk.

Zadania Komitetu Zarządzania Ryzykiem Inwestycyjnym oraz Aktywami i Pasywami:

- I. w zakresie aktywów i pasywów - celem jest zarządzanie aktywami i pasywami poprzez wpływanie na kształtowanie struktury bilansu Towarzystwa i pozycji pozabilansowych w sposób sprzyjający osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego, oraz w szczególności:
 - a) wdrażanie procedur służących identyfikacji i ocenie różnych rodzajów niedopasowania między aktywami i pasywami, przynajmniej w zakresie terminów i walut,
 - b) wdrażanie procedur i metodyki związanych z ograniczaniem poszczególnych ryzyk,
 - c) podejmowanie decyzji dotyczących ograniczania poziomu ryzyk do ram wyznaczonych przez apetyt na ryzyko, wskazanie potencjalnego wpływu odpowiednich technik ograniczania ryzyka na zarządzanie aktywami i pasywami,
 - d) akceptacja limitów na ryzyko (rynkowe, płynności) oraz limity inwestycyjne,
 - e) rekomendacje do zatwierdzenia przez Zarząd: opis metody stosowanej przy przeprowadzaniu testów warunków skrajnych i testów scenariuszy oraz określenie częstotliwości przeprowadzania tego rodzaju testów,
 - f) wydawanie rekomendacji w zakresie:
 - kształtowania struktury bilansu, modelu finansowego i założeń do planu finansowego oraz potrzeb kapitałowych,
 - zasad zarządzania ryzykiem (rynkowym, płynności) oraz kapitałem rzeczywistym i ekonomicznym,
 - zasad polityki cenowej w poszczególnych obszarach biznesowych.
- II. w zakresie zarządzania ryzykiem inwestycyjnym - celem jest uczestniczenie w procesie inwestycyjnym głównie poprzez zatwierdzanie strategii inwestycyjnych, nadzorowanie procesu inwestycyjnego, określanie i monitorowanie limitów inwestycyjnych, w szczególności limitów dotyczących ryzyka rynkowego i płynności, oraz w szczególności:
 - a) określanie poziomu bezpieczeństwa, jakości, płynności, rentowności i dostępności jaki Towarzystwo chce uzyskać w odniesieniu do całego portfela aktywów i sposobu dojścia do tego poziomu,
 - b) podejmowanie decyzji w zakresie określania limitów ilościowych dotyczących aktywów i ekspozycji, w tym również ekspozycji pozabilansowych,
 - c) wdrożenie procedur umożliwiających przeprowadzenie odpowiedniej wyceny aktywów inwestycyjnych oraz ich weryfikację,
 - d) wdrożenie procedur służących monitorowaniu realizacji inwestycji i przeprowadzanie ich przeglądu,
 - e) wdrażanie procedur wyboru aktywów, których zastosowanie leżałoby w najlepszym interesie ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia.

Zadania Komitetu Produktowego:

1. Ustalanie krótkoterminowych i długoterminowych celów rozwoju produktów,
2. Bieżący monitoring produktów w zakresie:
 - sprzedaży,
 - wyników technicznych (szkodowości, kosztów akwizycji, pozostałych kosztów, reasekuracji),
 - systemu prowizyjnego,
 - analizy szkód,
 - realizacji planów sprzedażowych i finansowych,
3. Analiza wyników produktów w porównaniu z rynkiem,
4. Analiza produktów pod kątem konkurencyjności: zakresu ochrony, cen.

Zadania Komitetu Projektowego:

1. podejmowanie decyzji rozpoczęcia projektów;
2. nadawanie priorytetu projektom;
3. zmiany w kolejce zadań;
4. podejmowanie decyzji o anulowaniu projektu.

System wynagradzania

Zgodnie z przyjętymi regulacjami wewnętrznymi za ustalanie wysokości wynagrodzenia dla Członków Zarządu odpowiada Rada Nadzorcza Towarzystwa, natomiast wynagrodzenia pracowników są ustalane przez Zarząd.

Wynagrodzenie Zarządu zawiera stałe i zmienne składniki, które są odpowiednio zrównoważone. Składniki zmienne są zależne od wyników, a podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena efektów wykonanej pracy oraz wyników Towarzystwa.

Ze względu na skalę działalności brak jest spisanych zasad dot. wynagradzania w Towarzystwie, w tym zasad dotyczących polityki świadczeń emerytalnych.

2.1 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji mają zastosowanie do wszystkich osób zarządzających Towarzystwem lub pełniących inną kluczową funkcję, w celu zapewnienia, aby wszystkie osoby pełniące odpowiednie funkcje w zakładzie posiadały stosowne kwalifikacje.

W celu zgarantowania, że Towarzystwo jest zarządzane i nadzorowane w profesjonalny sposób, zapewniony jest odpowiedni poziom zróżnicowania kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia osób w Zarządzie oraz osób wykonujących kluczowe funkcje poprzez powołanie na kluczowe stanowiska osób z wyższym wykształceniem oraz odpowiednim doświadczeniem zawodowym.

Towarzystwo dokonując oceny mającej na celu ustalenia czy członkowie Zarządu, osoby kluczowe cieszą się dobrą „reputacją” (dają rękojmię prowadzenia spraw w sposób należyty) uzyskuje zaświadczenia o niefigurowaniu powyższych osób w Krajowym Rejestrze Karnym.

W 2016 r. ze względu na skalę działalności nie było potrzeby sporządzenia szczegółowych wytycznych dotyczących kompetencji i reputacji.

2.2 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

Strategią Towarzystwa jest wdrożenie i utrzymanie Systemu Zarządzania Ryzykiem, który jest skuteczny i dobrze zintegrowany ze strukturą organizacyjną i z procesami decyzyjnymi Towarzystwa z właściwym uwzględnieniem osób, które faktycznie zarządzają Towarzystwem lub pełnią w nim kluczowe funkcje.

W ramach przedstawionej struktury organizacyjnej Zarząd Towarzystwa odpowiada za adekwatność Systemu Zarządzania Ryzykiem.

W ramach Systemu Zarządzania Ryzykiem dnia 05 października 2016r powołany został **Komitet Zarządzania Ryzykiem** w składzie:

Stały Skład Komitetu Zarządzania Ryzykiem wchodzi:

- Prezes Zarządu
- 1 Członek Zarządu
- Dyrektor Departamentu Ryzyka i Wsparcia Aktuariatu– osoba sprawująca funkcję ryzyka
- Główny Aktuariusz- osoba sprawująca funkcję aktuarialną
- Dyrektor Departamentu Kontrolingu Finansowego
- Dyrektor Departamentu Finansowo-Księgowego

Następujące osoby pełnią funkcję doradczą wobec Komitetu Zarządzania Ryzykiem:

- Dyrektor Biura Audytu Wewnętrznego
- Dyrektor Biura ds. Zgodności
- Osoba sprawująca funkcję Agencji Bezpieczeństwa Informacji

W skład Komitetu Zarządzania Ryzykiem w okresie przejściowym wchodzi następujące osoby

- Dyrektor Departamentu Prawnego
- Dyrektor Departamentu Ubezpieczeń
- Dyrektor Departamentu Likwidacji Szkód
- Dyrektor Departamentu Informatyki i Rozwoju Systemów
- Dyrektor Departamentu Reasekuracji
- Dyrektor Departamentu Skarg i Reklamacji
- Dyrektor Departamentu Zarządzania Aktywami
- Dyrektor Departamentu Ewidencji Polis
- Dyrektor Departamentu Windykacji i Rozliczeń

Komitet Zarządzania Ryzykiem powołany jest w celu realizacji następujących zadań:

- Podejmowanie strategicznych decyzji dotyczących Zarządzania Ryzykiem, w tym dotyczących systemu Zarządzania Ryzykiem w Towarzystwie
- Rekomendacje działań naprawczych w sprawie najważniejszych ryzyk Towarzystwa
- Rekomendacje w sprawach sytuacji kryzysowych
- Rekomendowanie poziomu „apetytu na ryzyko” oraz jego zmiany
- Zatwierdzenie metod pomiaru ryzyk

W 2016 roku odbyły się 2 spotkania Komitetu Zarządzania Ryzykiem. Spotkania Komitetu Zarządzania Ryzykiem w przyszłości planowane są co najmniej raz na kwartał, przy czym dodatkowo w każdym

terminie, gdy wymaga tego sytuacja kapitałowa Towarzystwa lub pilne omówienie innych tematów związanych z Zarządzaniem Ryzykiem.

Departament Zarządzania Ryzykiem i Wsparcia Aktuariatu oraz osoba nadzorująca Funkcję Ryzyka na bieżąco wspiera kierujących jednostkami organizacyjnymi w określaniu ryzyk oraz kontroluje ich monitorowanie. W 2016 roku odbyły się dwa szkolenia dla kluczowych osób w Towarzystwie, w tym kierujących poszczególnymi obszarami Towarzystwa Ubezpieczeń, z zasad Systemu Zarządzania Ryzykiem w Towarzystwie Ubezpieczeń, wymogów kapitałowych, monitorowania ryzyk, kontroli wewnętrznych oraz raportowania ryzyk.

Dodatkowo odbył się cykl szkoleń z zarządzania ryzykiem IT.

W Towarzystwie dnia 22.06.2016 został powołany **Komitet Produktowy** w składzie:

- Dyrektor Departamentu Ubezpieczeń – Beata Paczyńska – Przewodniczący Komitetu
- Członek Zarządu odpowiedzialny za Pion Biznesowy – Radosław Różański
- Dyrektor Departamentu Zarządzania Ryzykiem i Wsparcia Aktuariatu – Katarzyna Pietrzak

Do zadań Komitetu Produktowego należy m.in.:

- Ustalanie krótkoterminowych i długoterminowych celów rozwoju produktów
- Bieżący monitoring produktów w zakresie
 - sprzedaży
 - wyników technicznych (szkodowości, kosztów akwizycji, pozostałych kosztów, reasekuracji)
 - systemu prowizyjnego
 - analizy szkód
 - realizacji planów sprzedażowych i finansowych
- Analiza wyników produktów w porównaniu z rynkiem

Analiza produktów pod kątem konkurencyjności: zakresu ochrony, cen. Na Komitecie Produktowym na bieżąco omawiane są aspekty związane z przyjmowaniem ryzyk do ubezpieczenia, monitorowane są plany wolumenów sprzedaży poszczególnych typów ubezpieczeń, kształtowana jest polityka taryfikacyjna Towarzystwa. Na Komitecie Produktowym podejmowane są decyzje co do kształtu programu reasekuracyjnego Towarzystwa oraz innych technik przenoszenia ryzyka.

W dniu 28.12.2016 roku powołany został **Komitet Zarządzania Ryzykiem Inwestycyjnym oraz Aktywami i Pasywami**.

Komitet Zarządzania Ryzykiem Inwestycyjnym oraz Aktywami i Pasywami wspiera Zarząd Towarzystwa w decyzjach związanych z ograniczaniem ryzyk inwestycyjnych, w szczególności w instrumenty pochodne i instrumenty finansowe, zarządzaniu płynnością i ryzykiem koncentracji oraz w zarządzaniu ryzykiem niedopasowania Aktywów i Pasywów.

Za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Towarzystwie odpowiedzialni są kierujący poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności

W 2016 roku Towarzystwo przeprowadziła proces Własnej Oceny Ryzyka i Wypłacalności (ORSA).

Wynikiem przeprowadzonego procesu jest dokument „Raport Własnej Oceny Ryzyka i Wypłacalności”, który został on omówiony na posiedzeniu Zarządu Towarzystwa i zatwierdzony uchwałą Zarządu nr U/168/2016 dnia 28.12.2016 roku.

Raport ORSA obejmował następujące zagadnienia:

1. Opis struktury i kultury Zarządzania Ryzykiem w Towarzystwie
2. Opis Profilu Ryzyka Towarzystwa
3. Własną ocenę ryzyka i ocenę istotności odbiegania od formuły standardowej
4. Ogólne potrzeby w zakresie wypłacalności
5. Plan Wypłacalności
6. Testy Scenariuszy Stresowych
7. Ryzyka zewnętrzne i najważniejsze ryzyka planu

Ogólne wnioski z Raportu ORSA za 2016 rok:

1. Towarzystwo przyjęło umiarkowany apetyt na ryzyko, przyjmując działania mające na celu utrzymanie wyniku finansowego na zakładanym w planie poziomie z prawdopodobieństwem 99% oraz działania mające na celu uzyskanie zaplanowanego pokrycia kapitałowego z prawdopodobieństwem 99%.
2. Planowana sytuacja kapitałowa Towarzystwa w latach 2016-2018 przedstawia się następująco:

TABELA (dane w mln PLN)

	2016	2017	2018
Wskaźnik pokrycia SCR	42%	103%	116%
Wskaźnik pokrycia MCR	104%	276%	327%
Kwota środków własnych na pokrycie SCR	34,70	77,83	86,43
Kwota środków własnych na pokrycie MCR	30,54	73,66	82,26
Kapitałowy wymóg wypłacalności	82,23	75,43	74,29
Minimalny wymóg kapitałowy	29,25	26,67	25,12

Towarzystwo zidentyfikowała najważniejsze ryzyka zewnętrzne oraz najważniejsze ryzyka planu mogące osłabić sytuację kapitałową Towarzystwa.

Do zidentyfikowanych ryzyk należą:

- znaczący wzrost wartości odszkodowań za szkody osobowe, w tym zadośćuczynień,
- znaczący wzrost płatności w dużych w szkodach, w tym w szkodach rentowych,
- kumulacja dużych szkód - ryzyko istotne ze względu na trzymane małe nadwyżki kapitałowe,
- brak założonych w planie wpłat kapitałowych,
- szkody spowodowane przez powódź,
- duża konkurencyjność cenowa w ubezpieczeniach grupy 10 („wojna cenowa”) na rynku,
- zwiększona aktywność kancelarii odszkodowawczych powodująca znaczący wzrost średnich szkód,
- postępująca koncentracja firm pośrednictwa ubezpieczeniowego powodująca wzrost kosztów akwizycji,
- zmiany w środowisku prawnym mające wpływ na rynek ubezpieczeniowy.

2.3 System Kontroli wewnętrznej

W celu usystematyzowania całego procesu związanego z systemem kontroli wewnętrznej została opracowana Polityka Kontroli Wewnętrznej - Dokument zatwierdzony Uchwałą Zarządu U/120/2016, z dnia 02.02.2016r. Zarząd sprawuje całościowy nadzór nad realizacją założeń niniejszej polityki. Ustanowienie systemu kontroli wewnętrznej jest spełnieniem wymagań zawartych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 listopada 2009 roku nr 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II). System kontroli wewnętrznej jest centralnym elementem zintegrowanym ze strukturą operacyjną i organizacyjną Towarzystwa.

System kontroli wewnętrznej w Towarzystwie obejmuje procedury administracyjne i księgowe, procedury i mechanizmy kontroli wewnętrznej, a także odpowiednie ustalenia w zakresie raportowania na wszystkich szczeblach Towarzystwa. Kluczowym elementem systemu kontroli wewnętrznej jest jej odpowiednia dokumentacja i raportowanie. Każda jednostka organizacyjna jest zobowiązana do posiadania regulacji wewnętrznych dotyczących czynności kontrolnych wykonywanych w celu ograniczania istotnych ryzyk. Osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi dokonują oceny skuteczności kontroli. W przypadku stwierdzenia brakujących lub nieskutecznych kontroli właściciel ryzyka jest zobowiązany do przygotowania działań naprawczych oraz ich wdrożenia i właściwego udokumentowania. W ramach przeprowadzanych kontroli funkcjonalnych osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi są zobowiązane do udokumentowania przeprowadzonych kontroli.

W styczniu 2016 r. w TUZ TUW wdrożony został hybrydowy model compliance, polegający na tym, że zarządzanie ryzykiem braku zgodności realizowane jest przez wszystkie jednostki organizacyjne oraz pracowników a nadzór (w zakresie działań zgodnych z przepisami) i wiedza specjalistyczna skupia się w Biurze ds. Zgodności zarządzanym przez Compliance Officera, które również koordynuje ten proces oraz przekazuje raporty do Zarządu i Rady Nadzorczej. Ponadto, działania Biura ds. Zgodności wykraczają także na zewnątrz organizacji, obejmując swoim zakresem stosowanie dobrych praktyk wobec organów państwowych oraz przestrzeganie lojalności kontraktowej w obrocie gospodarczym.

Podstawowe zadania Biura ds. Zgodności

- identyfikacja i monitorowanie ryzyka wynikającego z nieprzestrzegania norm prawnych,
- przygotowanie i wprowadzanie polityki compliance oraz regulacji dotyczących nadzoru wewnętrznego w organizacji,
- nadzór nad tworzeniem i aktualizacją regulacji wewnętrznych w TUZ TUW zgodnie z wytycznymi organu nadzoru i obowiązującymi przepisami prawa,
- doradzanie Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz innym jednostkom organizacyjnym w sprawach przestrzegania przepisów przyjętych zgodnie z wytycznymi prawa, w tym dyrektywy Wypłacalność II oraz w kwestiach nowych produktów, usług i rynków z punktu widzenia compliance,
- nadzorowanie przepływu informacji, identyfikowanie i zarządzanie konfliktami interesów,
- przeprowadzanie wewnętrznych kontroli z zakresu compliance,
- planowanie i prowadzenie cyklicznych szkoleń.

Dwie platformy działalności Biura ds. Zgodności:

Wewnętrzna

- tworzenie i aktualizacja regulacji wewnętrznych,
- nadzór nad zgodnością z przepisami prawa w zakresie procesów wewnętrznych,
- zapewnienie właściwej implementacji rekomendacji i wytycznych organu nadzoru,
- prowadzenie i aktualizacja rejestrów umów oraz dokumentacji,
- działalność szkoleniowa

Zewnętrzna

- dobre praktyki wobec organów prawnych i kontrahentów,
- przestrzeganie lojalności kontraktowej,
- dbanie o pozytywny wizerunek TUZ TUW na rynku.

2.4 Funkcja audytu wewnętrznego

W kwietniu 2016r, zostało utworzone biuro audytu wewnętrznego (jednoosobowe). Zasady działania audytu wewnętrznego zostały określone w Regulaminie Kontroli i Audytu Wewnętrznego. Dokument zatwierdzono Uchwałą Zarządu U/35/2016 z dnia 20.04.2016r. Uchylono obowiązywanie dotychczasowego Regulaminu Kontroli Wewnętrznej. Komórka audytu wewnętrznego podlega bezpośrednio pod Prezesa Zarządu. Funkcja audytu nie jest łączona z innymi funkcjami kluczowymi. Do głównych czynności wykonywanych przez biuro audytu wewnętrznego należy:

- opracowanie na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka Roczego planu audytu oraz jego planowe wykonanie,
- realizacja zadań audytowych oraz przedstawianie niezależnych i obiektywnych ocen,
- przeprowadzanie czynności sprawdzających wykonanie rekomendacji,
- sporządzanie rocznej informacji o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego,
- świadczenie czynności doradczych,
- identyfikację obszarów zagrożeń i nieefektywności w funkcjonowaniu Towarzystwa oraz wskazywanie metod ich zapobiegania,
- ustalanie zgodności stosowania unormowań wewnętrznych i zewnętrznych (w tym rekomendacji i wytycznych regulatorów) w jednostkach organizacyjnych Towarzystwa,
- przedstawienie racjonalnego zapewnienia o jakości systemu kontroli wewnętrznej w Towarzystwie poprzez ocenę adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli wewnętrznej i innych systemów zarządzania.

W ramach działalności doradczej Biuro audytu może opiniować projekty dokumentów wewnętrznych, propozycje zmian procesów oraz struktury organizacyjnej.

2.5 Funkcja aktuarialna

Zgodnie z przyjętym w Towarzystwie Regulaminem Funkcji Aktuarialnej, celem funkcji jest:

1. koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, w szczególności wyznaczanie wartości najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności;
2. nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego;

3. ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości;
4. zapewnienie adekwatności metod i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, w szczególności poprzez:
 - a. cykliczną (co najmniej raz do roku) ocenę adekwatności stosowanych metod i modeli wyceny, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
 - b. cykliczne (co najmniej raz do roku) badanie adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
 - c. porównanie najlepszych oszacowań odszkodowań i świadczeń oraz kosztów z rezerw tworzonych na potrzeby wypłacalności z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
5. ocena, czy dane wykorzystane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
6. informowanie zarządu i rady nadzorczej zakładu ubezpieczeń o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
7. cykliczne (co najmniej raz do roku) sporządzanie raportu skierowanego do Zarządu zawierający informacje na temat zadań wykonywanych przez Aktuariusza dotyczących procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
8. wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia;
9. wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji;
10. współpracowanie przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
 - a. modelowania ryzyka stanowiącego podstawę obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego;
 - b. własnej oceny ryzyka i wypłacalności zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji, o której mowa w art. 63 własną ocenę ryzyka i wypłacalności.

Osobą nadzorującą funkcję aktuarialną w Towarzystwie jest Główny Aktuariusz. Zadania w ramach funkcji aktuarialnej Towarzystwa wykonywane są przede wszystkim przez pracowników działu aktuarialnego. Funkcję aktuarialną w realizacji zadań wspierają między innymi komórki:

- Departament Ewidencji Polisy;
- Departament Likwidacji Szkód;
- Departament Ryzyka i Wsparcia Aktuariatu;
- Departament Windykacji;
- Departament Gwarancji Ubezpieczeniowych;
- Departament Ubezpieczeń i Reasekuracji.

Główny Aktuariusz raz do roku sporządza raport skierowany do Zarządu zawierający opis zadań wykonywanych przez funkcję aktuarialną oraz ich wyniki, w szczególności dotyczących procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

2.6 Outsourcing

Polityka outsourcingowa TUZ TUV została przyjęta przez Zarząd uchwałą nr U/86/2016 z dnia 26.07.2017 r. Dokument spełnia założenia określone w ustawie o działalności ubezpieczeniowej

i reasekuracyjnej oraz wytycznych EIOPA. Załącznikiem do Polityki outsourcingowej Tuz TUW jest Rejestr umów outsourcingowych, który jest stale aktualizowany a całościowy przegląd planowany jest na koniec 2017 r.

W związku z uwagami Komisji Nadzoru Finansowego aktualizacja Polityki outsourcingowej Tuz TUW przeprowadzona zostanie do 30.06.2017 r.

PROFIL RYZYKA

Towarzystwo w celu wyceny ryzyka stosuje formułę standardową, chyba że w opisie wskazano inną metodę.

Tabela SCR na moduły w tys. zł

SCR	81 563
ryzyko rynkowe	12 243
ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta	20 904
ryzyko aktuarialne - health	9 961
ryzyko aktuarialne - non-life	51 389
ryzyko aktuarialne - life	167
ryzyko operacyjne	10 64

3.1 Ryzyko aktuarialne

Główną składową ryzyka Towarzystwa, liczonego w oparciu o formułę standardową, stanowi ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie. W szczególności wymóg kapitałowy jest generowany przez podmoduł ryzyka składki i rezerw.

Tabela SCR ryzyko aktuarialne – non-life w tys. zł

ryzyko aktuarialne - non-life	51 389
ryzyko składki i rezerw	44 547
ryzyko katastroficzne	16 373
ryzyko masowej rezygnacji z umów	4 866

Ryzyko składki i rezerw jest to ryzyko związane z realizacją przez Towarzystwo swojej podstawowej działalności jaką jest sprzedaż ubezpieczeń.

Podmoduł ryzyka składki i rezerw w największej mierze został wygenerowany w związku ze sprzedażą ubezpieczeń w ramach linii biznesowej numer 4. Około 60% całej składki przypisanej brutto stanowi składka z linii biznesowej numer 4 - ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Linia biznesowa 4 jest więc najważniejszą grupą ubezpieczeniową Towarzystwa. W związku z powyższym ryzyka związane z ubezpieczeniami odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych są ważnymi ryzykami w Towarzystwie.

Ryzyko katastroficzne jest generowane głównie w związku z ekspozycją na ryzyko w ramach linii biznesowej 7 (ryzyko powodzi i ryzyko pożaru).

Towarzystwo mityguje ryzyko aktuarialne poprzez po pierwsze działania mające na celu systematyczną poprawę jakości posiadanego portfela poprzez między innymi wprowadzenie weryfikacji ubezpieczonych poprzez bazę UFG, systematyczne uaktualnianie stawek za ryzyko, mających na celu poprawę rentowności portfela, segmentację portfela oraz szczegółowe analizowanie wyników z prowadzonej działalności. TUZ, będąc niewielkim Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych o elastycznej strukturze może szybko reagować i wprowadzać wymagane zmiany. Z drugiej strony Towarzystwo posiada głęboką reasekurację, aby ograniczyć ryzyko aktuarialne i katastroficzne. Wpływ zastosowanej techniki ograniczania ryzyka w postaci reasekuracji przedstawia poniższa tabela porównująca wymóg kapitałowy SCR bez uwzględnienia efektu ograniczania ryzyka w postaci reasekuracji oraz z uwzględnieniem tej technik.

Tabela SCR ryzyko aktuarialne – non-life w tys. zł

ryzyko aktuarialne non-life:	tys. zł
bez uwzględnienia techniki ograniczania ryzyka w postaci reasekuracji	207 071
z uwzględnieniem techniki ograniczania ryzyka w postaci reasekuracji	89

3.2 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe stanowi trzeci co do wielkości moduł ryzyka zakładu. W celu ograniczenia tego ryzyka Zakład sprzedał pod koniec roku 2016 posiadane jednostki funduszy inwestycyjnych, pozostawiając w portfelu głównie obligacje skarbowe i komunalne.

W ramach modułu ryzyka rynkowego najwyższe ryzyko jest generowane w ramach podmodułów: cen nieruchomości, stopy procentowej oraz walutowego.

ryzyko rynkowe	12 243
ryzyko stopy procentowej	5 039
ryzyko walutowe	5 038
ryzyko koncentracji aktywów	623
ryzyko spreadu kredytowego	239
ryzyko cen akcji	180
ryzyko cen nieruchomości	5 915

Ryzyko cen nieruchomości jest związane z posiadanymi w portfelu aktywów nieruchomościami.

Ryzyko stopy procentowej wynika głównie z ryzyka związanego z najlepszym oszacowaniem rezerw, które jest narażone na wahania stóp procentowych oraz w mniejszym stopniu z posiadanymi w portfelu aktywów obligacjami komunalnymi i skarbowymi.

Ryzyko walutowe jest związane z posiadaniem rezerw w walutach obcych, co jest związane z likwidacją przez Towarzystwo procesów likwidacji szkód w walucie obcej, co jest związane głównie ze szkodami klientów Towarzystwa, które mają miejsce poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Realizując strategię bezpiecznego inwestora Towarzystwo odpowiednio dywersyfikuje strukturę lokat wg rodzajów lokat oraz emitentów. Dywersyfikacja lokat jest dokonywana przy uwzględnieniu potrzeb zachowania płynności lokat i możliwości odpowiedniego nimi zarządzania.

Nowo nabywane lokaty muszą spełniać warunek płynności (a więc być notowana na aktywnych rynkach) oraz zapewniać jak najmniejsze ryzyko kredytowe (lokaty w państwowe lub gwarantowane przez państwo papiery wartościowe). Przy założeniu utrzymywania lokat złożonych z państwowych papierów dłużnych do momentu wykupu Towarzystwo minimalizuje również ryzyko stopy procentowej.

3.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe Towarzystwa jest relatywnie wysokie i stanowi drugi co do wielkości moduł ryzyka. Kalkulacja ryzyka kredytowego obejmuje ekspozycje typu 1-szego i ekspozycje typu 2-iego.

Ekspozycje typu 1-szego obejmują ekspozycje z tytułu:

- a) umów ograniczania ryzyka, w tym umowy reasekuracji,
- b) środków pieniężnych na rachunkach bankowych.

Ekspozycje typu 2 obejmują wszystkie ekspozycje kredytowe, które nie zostały objęte podmodułem ryzyka spreadu kredytowego i które nie stanowią ekspozycji typu 1, w tym:

- a) należności od pośredników ubezpieczeniowych;
- b) należności od ubezpieczających.

ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta	20 913
typ 1 (reasekuracja & gotówka)	6 279
typ 2 (należności przeterminowane)	15 787

Głównym elementem ryzyka dot. ekspozycji typu 1-szego jest efekt ograniczania ryzyka w postaci reasekuracji, który przy głębokiej reasekuracji stanowi istotną wartość. Ryzyko jest ograniczane poprzez dywersyfikację podmiotów reasekuracyjnych oraz poprzez dzielenie portfela reasekuracyjnego do różnych podmiotów z bardzo dobrymi lub dobrymi uznanymi ratingami.

Ekspozycja typu 2-iego stanowią inne należności od pozostałych kontrahentów handlowych. W związku z trudnościami odnośnie wiekowania należności per polisa, wymóg kapitałowy został policzony przy założeniu pewnej niepewności, zakładając podejście ostrożne i spójne w czasie.

3.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności oznacza ryzyko niemożności zrealizowania przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji lokat i innych aktywów w celu uregulowania swoich zobowiązań finansowych w momencie, gdy stają się one wymagalne.

W celu utrzymania odpowiedniej płynności Towarzystwo co najmniej kwartalnie przeprowadza ocenę zestawienia dopasowanie aktywów i pasywów przy uwzględnieniu planów finansowych oraz planów przepływów pieniężnych. Realizując zasadę ostrożnego inwestora Towarzystwo nabywa papiery wartościowe o wysokim standingu kredytowym lub bez ryzyka kredytowego ale również z wysoką płynnością pozwalającą na szybkie upłynnienie aktywów w przypadku nagłej nieprzewidzianej potrzeby.

Kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek wg art. 260 ust.2. rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dn.10.10.2014 na dzień 31.12.2016 wynosi 7 667 tys. zł.

3.5 Ryzyko operacyjne

W 2016 roku Towarzystwo wprowadziło własną ocenę ryzyka operacyjnego.

Towarzystwo wprowadziło regularną ocenę i monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego w poszczególnych jednostkach organizacyjnych, określając jednocześnie najważniejsze ryzyka dla każdej jednostki.

Powyższe pozwoliło określić najistotniejsze ryzyka dla Towarzystwa ubezpieczeń i dokonać ich wyceny.

Do oceny ryzyka operacyjnego Towarzystwo wykorzystało metodę samooceny ryzyk przez zarządzających poszczególnymi jednostkami operacyjnym, przy wsparciu merytorycznym Departamentu Zarządzania Ryzykiem i Wsparcia Aktuariatu.

Stosowane w Towarzystwie narzędzia oceny ryzyka umożliwiają porównanie zagrożeń różnego typu w poszczególnych obszarach działalności co prowadzi do optymalizacji decyzji o alokacji zasobów dla ograniczania ryzyka. Towarzystwo podczas identyfikacji ryzyka operacyjnego uwzględnia zarówno czynniki wewnętrzne, czyli związane z Towarzystwem, jak i czynniki zewnętrzne, czyli związane z otoczeniem Towarzystwa.

Ryzyko operacyjne jest rozproszone – kierujący jednostkami organizacyjnymi określają listę potencjalnych ryzyk zgodnie z najlepszą wiedzą, częstość ich występowania oraz wielkość, wprowadzając udokumentowane kontrole celem ograniczenia ryzyk.

Metoda samooceny ryzyka zdefiniowana została przez Towarzystwo jako metoda oceny ryzyka operacyjnego oparta na analizie ocenianego procesu lub obszaru działalności Towarzystwa, wykorzystując wiedzę i doświadczenie osób odpowiedzialnych za oceniany proces lub obszar. Ponadto ocenę oparto również o dane na temat zdarzeń, zagrożenia i straty z zakresu ryzyka operacyjnego.

Powyższa metoda prowadzona jest w szczególności w ramach procesu Mapowania ryzyka operacyjnego w Towarzystwie, a także w ramach sprawowania kontroli funkcjonalnej.

Obejmuje ona kryteria ilościowe i jakościowe oceny, wykorzystując zarówno wiedzę ekspercką zarządzających jednostkami organizacyjnymi odpowiadających za obszar podlegający ocenie, jak i gromadzone dane na temat ryzyka operacyjnego.

Ocena ryzyka w ramach procesu Mapowania ryzyka zastosowana w Towarzystwie pozwoliła na:

- 1) Określenie ryzyk
- 2) Pomiar ryzyka uwzględniający częstotliwość jego występowania
- 3) Ustalenie i ocenę mechanizmów kontroli celem ograniczenia zidentyfikowanych ryzyk

Kierujący poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi dokonywali oceny ryzyk niezależnie dla swoich obszarów.

Wyniki przeprowadzonego pomiaru ryzyka operacyjnego wskazują, iż najwięcej ryzyk w Towarzystwie ubezpieczeń występuje Okazjonalnie czyli z częstotliwością raz na każde 1 - 10 lat – 30,2% ryzyk, a największe mierzone ryzyka występują w przedziale Małe czyli od 200 tys do 1 mln zł 51,4% ryzyk.

Wartość własnej wyceny ryzyka operacyjnego jest zawyżona ze względu na korelację i możliwą multiplikację poszczególnych ryzyk, niemniej wskazuje ona na ryzyko operacyjne jako bardzo istotne ryzyko w Towarzystwie w 2016 r.

Począwszy od roku 2017 Towarzystwo planuje mocno zmiętygować ryzyko operacyjne poprzez chociażby wprowadzenie szeregu regulacji wewnętrznych jak i rozwiązań z zakresu IT.

3.6 Pozostałe istotne ryzyka

Towarzystwo zidentyfikowało najważniejsze ryzyka zewnętrzne oraz najważniejsze ryzyka planu mogące osłabić sytuację kapitałową Towarzystwa.

Do zidentyfikowanych ryzyk należą:

1. znaczący wzrost wartości odszkodowań za szkody osobowe, w tym zadośćuczynień
2. znaczący wzrost płatności w dużych w szkodach, w tym w szkodach rentowych
3. kumulacja dużych szkód - ryzyko istotne ze względu na trzymane małe nadwyżki kapitałowe.
4. brak założonych w planie wpłat kapitałowych
5. szkody spowodowane przez powódź
6. duża konkurencyjność cenowa w ubezpieczeniach grupy 10 („wojna cenowa”) na rynku
7. zwiększona aktywność kancelarii odszkodowawczych powodująca znaczący wzrost średnich szkód
8. postępująca koncentracja firm pośrednictwa ubezpieczeniowego powodująca wzrost kosztów akwizycji
9. zmiany w środowisku prawnym mające wpływ na rynek ubezpieczeniowy

3.7 Wszelkie inne informacje

Nie dotyczy.

WYCENA DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI

Zgodnie z polityką rachunkowości przyjętą dla celów WII aktywa i zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane są co do zasady w wartości godziwej zgodnie z przepisami:

- ustawy o działalności i ubezpieczeniowej i Dyrektyw WII (art.75 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE),
- rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II)

Towarzystwo posługuje się też międzynarodowymi standardami rachunkowości w zakresie nie uregulowanym w rozporządzeniu delegowanym Komisji Europejskiej nr 2015/35 z dnia 10.10.2014r., o ile nie są sprzeczne z zasadami wyceny dla potrzeb Wypłacalność II (WII).

Towarzystwo wycenia aktywa i zobowiązania inne niż rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności wg wartości godziwej zgodnie z art. 223 ust. 1 i 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozporządzeniem delegowanym Komisji Europejskiej (UE) 2015/35

Przy wycenie aktywów i zobowiązań Towarzystwo kieruje się hierarchią wyceny określoną w art. 10 ust. 2–7 aktu delegowanego Komisji Europejskiej.

Podstawową metodą wyceny aktywów i zobowiązań jest wycena według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań. Gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach jest niemożliwe, Towarzystwo stosuje ceny rynkowe notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań. Jeżeli nie jest to możliwe Towarzystwo stosuje alternatywne metody wyceny takie jak :

- 1) podejście rynkowe,
- 2) podejście dochodowe
- 3) podejście kosztowe.

Towarzystwo wycenia aktywa i pasywa przy założeniu kontynuacji działalności przez kolejne 12 miesięcy. Wszystkie różnice z tytułu przeszacowania do wartości godziwej aktywów i pasywów na potrzeby Wypłacalność II prezentuje się w rezerwie uzgodnieniowej.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ustala się celem pokrycia bieżących i przyszłych zobowiązań jakie mogą wyniknąć z zawartych umów ubezpieczenia. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności (WII) rezerwy te ustala się zgodnie z art. 224-234 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz wymogami Aktu Delegowanego (rozdział III, tytuł I). Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów WII jest sumą najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka.

Metodologia opisana została szczegółowo w punkcie 4.2.

4.1 Aktywa

Poniżej prezentujemy dla każdej istotnej kategorii aktywów metody ujęcia i wyceny przyjęte dla celów wypłacalności oraz różnice, w tym w ujęciu ilościowym, w stosunku do metod wyceny przyjętych dla potrzeb sprawozdania finansowego wg PSR.

Wycena poszczególnych pozycji aktywów Towarzystwa powodujących różnice w wycenie WII w stosunku do sprawozdania finansowego wg PSR :

w tys. zł	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Aktywowane koszty akwizycji	0	32 531	-32 531
Wartości niematerialne i prawne	0	490	-490
Dłużne papiery wartościowe	186 459	183 680	2 779
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	217 076	272 771	-55 695
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	54 357	83 558	-29 201
Należności z tytułu reasekuracji biernej	60 936	71 183	-10 247

Aktywowane koszty akwizycji

Pozycja Aktywowane koszty akwizycji ujmuje rozliczanie w czasie prowizji za pozyskanie umów ubezpieczeniowych i jest zgodnie z zasadą rozliczania rezerwy składek. Na potrzeby WII kwota aktywowanych kosztów akwizycji jest uwzględniana w naliczeniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów WII. Wartość korekty do WII na dzień 31.12.2016 wynosi 32 531 tys. zł.

w tys. zł	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR

Aktywa

Aktywowane koszty akwizycji	0	32 531	-32 531
-----------------------------	---	--------	---------

Wartości niematerialne i prawne dla potrzeb WII takie jak oprogramowanie komputerowe, licencje na oprogramowanie, wyceniane są w wartości zero, chyba że możliwe jest wydzielenie danego składnika wartości niematerialnych i prawnych celem jego zbycia oraz możliwa jest jego wycena rynkowa. W SFCR wartości niematerialne i prawne zostały wycenione w wartości zero.

W sprawozdaniu finansowym PSR wartości niematerialne i prawne zostały wykazane w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości.

<i>w tys.żł</i>	Wartość bilansowa wg Wyłączalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
-----------------	--	--------------------------------	-----------------------

Aktywa

Wartości niematerialne i prawne	0	490	-490
---------------------------------	---	-----	------

Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) obejmują następujące pozycje :

<i>w tys.żł</i>	Wartość bilansowa wg Wyłączalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
-----------------	--	--------------------------------	-----------------------

Aktywa

Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	219 689	216 910	2 779
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	23 662	23 662	0
Dłużne papiery wartościowe	186 459	183 680	2 779
Obligacje państwowe	73 876	73 876	0
Obligacje komunalne	112 583	109 804	2 779
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	9 569	9 569	0

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne dla potrzeb WII wycenia się wg wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny opartych na podejściu rynkowym, a jeżeli nie jest możliwa na podejściu dochodowym. Wycena dokonywana jest na podstawie operatów szacunkowych opracowanych przez niezależnych licencjonowanych rzeczoznawców. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych analiz różnice w wartości pomiędzy sprawozdaniem finansowym a wartością z wyceny wg metod alternatywnych dla potrzeb WII są nieistotne TUZ TUW może zastosować uproszczenie do wyceny nieruchomości inwestycyjnej przyjmując wycenę tak jak w rocznym sprawozdaniu finansowym. W SFCR nieruchomości zostały ujęte w wysokości wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Dłużne papiery wartościowe – obligacje państwowe

Zarówno na potrzeby sprawozdania finansowego jak i dla potrzeb WII dłużne papiery wartościowe takie jak obligacje rządowe posiadane przez Towarzystwo są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o ceny rynkowe na aktywnym rynku.

Dłużne papiery wartościowe – obligacje państwowe

Obligacje komunalne dla potrzeb PSR są wycenione według skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej oraz odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Dla potrzeb WII obligacje komunalne, dla których nie istnieje aktywny rynek zostały wycenione przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny tj. podejścia dochodowego na podstawie zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych z instrumentu (obligacji) przy zastosowaniu rynkowej stopy procentowej (uwzględniając nie tylko rozkład nominału papieru ale również odsetek), gdzie rynkowa stopa procentowa jest sumą: stopy wolnej od ryzyka, marży ustalonej na dzień zakupu obligacji i korekty marży o okres od dnia zakupu obligacji. Stopa procentowa wolna od ryzyka ustalana jest w oparciu o kwotowania SWAP na dzień wyceny określanych na podstawie: Wibor 1M, Wibor 3M, Wibor 6M, Wibor 9M, PLN Swap 1Y, PLN Swap 2Y, PLN Swap 3Y, PLN Swap 4Y, PLN Swap 5Y, PLN Swap 6Y, PLN Swap 7Y, PLN Swap 8Y, PLN Swap 9Y, PLN Swap 10Y, PLN Swap 12Y, PLN Swap 15Y. Pozwala to na konstrukcję krzywej dyskontowej dzięki, której do określonego okresu przypisana jest odpowiednia stopa dyskontowa. Dla okresów znajdujących się pomiędzy wskazanymi tenorami stosuje się interpolację liniową, co jest powszechną metodą stosowaną do wyceny instrumentów finansowych.

Tym samym wartość godziwa została ustalona jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych związanych z obligacjami (odsetki i nominał) zdyskontowanych przy pomocy wolnej od ryzyka krzywej dyskontowej skorygowanej o marżę kredytową.

Wycena obligacji komunalnych wg WII wynosi 112 583 tys. zł i jest o 2 779 tys. zł większa niż wycena ujęta w sprawozdaniu finansowym wynosząca 109 804 tys. zł.

Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych wycenia się wg cen notowań na aktywnych rynkach zarówno dla potrzeb PSR jak i WII.

Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Depozyty bankowe inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych na potrzeby WII wyceniane są w wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny w sposób określony w art. 10 ust. 7 pkt b rozporządzenia delegowanego KE jako suma wartości nominalnej depozytu oraz oszacowanej wartości odsetek za pomocą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem ryzyka kredytowego banku, w którym przechowywane są środki. Ryzyko kredytowe ustala się w oparciu o zewnętrzny rating banku, a jeżeli nie jest on dostępny odpowiednio o informacje na temat sytuacji majątkowej i finansowej oraz wypłacalność banku. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Towarzystwo zastosowało uproszczenie przyjmując wartość wg PSR ze względu na to, że depozyty są krótkoterminowe i wycena tej pozycji aktywów w PSR jest dobrym przybliżeniem wartości godziwej na potrzeby WII.

Kwoty należne z umów reasekuracji

Kwoty należne z umów reasekuracji reprezentujące udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów Wypłacalność II ustalone są na podstawie zdyskontowanych do wartości bieżącej przyszłych wpływów i wydatków wynikających z umowy reasekuracji

a dotyczących przyszłych rozliczeń z reasekuratorem. Kwoty należne z umów reasekuracji uwzględniają oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta.

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych w sprawozdaniu finansowym wg PSR wykazywany jest po stronie zobowiązań ze znakiem ujemnym, zaś w bilansie dla celów WII w aktywach bilansu w pozycji: Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne.

Wartość kwot należnych z umów reasekuracji na dzień 31.12.2016 rok dla celów wypłacalności oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale reasekuratora dla PSR przedstawia poniższa tabela (w tys. zł):

w tys. zł	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR	w tym: korekta z tytułu niewykonania zobowiązania przez kontrahenta
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	217 076	272 771	-55 695	-270
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	211 152	263 298	-52 147	-243
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	5 924	9 473	-3 549	-27

Różnice w wycenie kwot należnych z umów reasekuracji, a wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale reasekuratora na potrzeby sprawozdań finansowych PSR wynikają przede wszystkim z tych samych czynników jak różnice dla rezerw techniczno-ubezpieczeniowych bez marginesu ryzyka oraz dodatkowo z:

- przyjęcia innych współczynników szkodowości i kosztów do wyceny rezerwy składek zgodnie z zasadami Wypłacalność II;
- dyskontowania przepływów pieniężnych z tytułu rezerw za pomocą struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka;
- uwzględniania oczekiwanej straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta.

Należności z tytułu reasekuracji biernej

Należności z tytułu reasekuracji biernej zgodnie z zasadami Wypłacalność II obejmują należności bieżące, których termin wymagalności przypada do dnia bilansowego od reasekuratorów i brokerów reasekuracyjnych wynikające z zawartych umów reasekuracji biernej, za wyjątkiem kwot uwzględnianych w udziale reasekuratora w pozycji: Kwoty należne z umów reasekuracji (tj. udział reasekuratora w rezerwach techniczno – ubezpieczeniowych dla potrzeb WII).

Należności z tytułu reasekuracji są wyceniane do WII w wartości godziwej ustalonej w kwocie wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące z uwzględnieniem prognozowanych zdyskontowanych przepływów pieniężnych obejmujących spodziewane koszty windykacji tych należności, o ile wpływ kosztów i dyskonta jest istotny. Wartość korekty do WII wynoszącej 10 247 tys.

zł dotyczy przyszłych należności od reasekuratorów z tyt. prowizji reasekuracyjnej i jest odpowiednio uwzględniona w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla WII.

Na dzień bilansowy salda rozrachunków wg PSR wykazuje się w kwotach należnych do zapłaty. Ponadto wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego.

w tys.zł	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Należności z tytułu reasekuracji biernej	60 936	71 183	-10 247

Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych

Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych obejmują należności z tytułu składek z umów ubezpieczenia zawieranych za pośrednictwem agentów ubezpieczeniowych oraz rozliczenia z tytułu zwrotów prowizji za sprzedaż umów ubezpieczenia. Należności z ubezpieczeń bezpośrednich są wyceniane dla potrzeb PSR w kwocie należnej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące. Odpisy aktualizujące na należności wątpliwe z ubezpieczeń bezpośrednich tworzone są metodą indywidualną.

Dla potrzeb Wypłacalność II pozycja ta obejmuje należności, dla których termin płatności upłynął. Wartość godziwa należności ustalana jest na podstawie kwoty wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące z uwzględnieniem dyskonta prognozowanych przepływów pieniężnych i kosztów windykacji – o ile wpływ kosztów i dyskonta jest istotny. Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych dla potrzeb WII zostały skorygowane o składki wymagalne w przyszłości, dla których termin płatności na dzień 31.12.2016 jeszcze nie nastąpił. Wartość korekty do WII w tej pozycji wynosi 29 201 tys. zł.

w tys.zł	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
----------	--	--------------------------------	-----------------------

Aktywa

Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	54 357	83 558	-29 201
--	--------	--------	---------

Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)

Na dzień bilansowy salda rozrachunków wg PSR wykazuje się w kwocie należnej uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Korygowanie należności poprzez dokonanie odpisów aktualizujących dotyczy tej części należności, której zapłata jest wątpliwa, a w szczególności kwot, których pełna lub częściowa nieściągalność jest prawdopodobna.

Na potrzeby WII pozostałe należności wycenia się w wartości godziwej ujmując zarówno należności wymagalne jak i przeterminowane, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Wykazane w SFCR w pozycji pozostałe należności obejmują kwoty należne z tytułu prowadzonej działalności za wyjątkiem dotyczących działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i obejmują w szczególności:

- kwoty należne z tytułu transakcji kupna/sprzedaży lokat (nierozliczone należności handlowe)
- kwoty należności publiczno – prawnych
- kwoty należne od pracowników

Nie przekraczając przyjętego poziomu istotności przyjętego dla Towarzystwa może zastosować uproszczenie do wyceny godziwej pozostałych należności dla potrzeb WII przyjmując wycenę taką jak w rocznym sprawozdaniu finansowym. Pozostałe należności w kwocie 19 658 tys. zł na dzień 31.12.2016 dotyczą nieotrzymanych środków finansowych z rozliczonej transakcji z tytułu sprzedaży lokat. Środki uzyskane ze sprzedaży lokat wpłynęły na rachunek Towarzystwa na początku stycznia 2017. Powodując brak konieczności wprowadzania korekt pomiędzy wyceną dla potrzeb PSR i WII.

w tys.zł	Wartość bilansowa wg Wyłączalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
----------	--	--------------------------------	-----------------------

Aktywa

Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	20 909	20 909	0
---	--------	--------	---

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych oraz Pozostałe aktywa

Do środków pieniężnych w PSR i WII zalicza się do gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunku bankowym. W pozycji bilansu WII Środki pieniężne ujmuje się również ekwiwalenty środków pieniężnych. Środki pieniężne oraz pozostałe aktywa wycenia się w wartości godziwej. Przyjęto, że wartość prezentowana w sprawozdaniu finansowym jest dobrym przybliżeniem wartości godziwej na potrzeby WII i nie wprowadzano korekt z wyceny.

w tys.zł	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
----------	--	--------------------------------	-----------------------

Aktywa

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	202	202	0
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	174	174	0

W pozycji pozostałe aktywa dla PSR i WII ujmuje się głównie rozliczenia międzyokresowe czynne i wycenia w wartości godziwej. Przyjęto, że wartość prezentowana w sprawozdaniu finansowym jest dobrym przybliżeniem wartości godziwej na potrzeby WII i nie wprowadzano korekt z wyceny.

Rzeczowe środki trwałe wykorzystywane na własny rachunek

Rzeczowe środki trwałe wykorzystywane na własny rachunek dla potrzeb WII wyceniane są w wartości godziwej stosując podejście rynkowe. Towarzystwo dokonuje analiz wartości godziwej rzeczowych składników majątku ujętych w rejestrach środków trwałych sporządzonej dla celów statutowych (PSR).

W przypadku, gdy wartość brutto składników majątku (lub grup składników majątku o podobnych cechach) nie przekracza poziomu istotności, dla których ustalenie wartości godziwej jest utrudnione, Towarzystwo przyjmuje stosuje uproszczenie i przyjmuje wartość określoną w sprawozdaniu finansowym wg PSR. W wyniku przeprowadzonych analiz nie dokonywano korekt w wycenie przyjmując do WII wartości ze sprawozdania finansowego.

w tys.zł	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
----------	--	--------------------------------	-----------------------

Aktywa

Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	379	379	0
---	-----	-----	---

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na potrzeby Wypłacalność II ustala się posilując się MSR 12 „Podatek dochodowy” na podstawie różnicy między wartościami przypisanymi aktywom i zobowiązaniom wycenianym zgodnie z wymogami wyceny dla celów WII a wartościami przypisanymi aktywom i zobowiązaniom ujętym i wycenionym do celów podatkowych. Aktywa z tytułu podatku odroczonego są rozpoznawane i ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne że osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na wykorzystanie aktywa w kolejnych okresach sprawozdawczych w uwzględnieniu wymogów prawnych w zakresie terminów jego wykorzystania. Różnica w wycenie w pozycji aktywa z tytułu podatku odroczonego dla potrzeb WII na 31.12.2016 wynosi 24 351 tys. zł i została w całości skompensowana z rezerwą na podatek odroczony

w wysokości 24 423 tys. zł. Nadwyżka rezerwy na podatek odroczony nad aktywami z tyt. podatku odroczonego wykazano po stronie zobowiązań w SFCR w kwocie 72 tys. zł.

Aktywo z tytułu podatku odroczonego prezentowane w sprawozdaniu PSR na 31.12.2016 wykazano w kwocie rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ze względu na niepewność co do możliwości pojawienia się wystarczających dochodów do opodatkowania pozwalających na pełne rozpoznanie aktywa. Następnie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w sprawozdaniu PSR po skompensowaniu z rezerwą na podatek odroczony w rezultacie podatek odroczony na dzień 31.12.2016 jest prezentowany po stronie aktywów i pasywów sprawozdania PSR w wysokości zero zł.

Aktywo i zobowiązanie podatkowe różni się od wykazanego w sprawozdaniu wg PSR w metodzie wyceny poszczególnych aktywów i pasywów pomiędzy regulacjami WII a PSR, a które w szczególności dla aktywów z tytułu podatku odroczonego dotyczyły:

- różnica w wycenie aktywowanych kosztów akwizycji
- różnica w wycenie wartości niematerialnych i prawnych
- różnica w wycenie kwot należnych z tytułu umów reasekuracji
- różnica w wycenie należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych
- różnica w wycenie należności z tytułu reasekuracji biernej

Suma różnic skutkująca zwiększeniem aktywów z tyt. podatku odroczonego na 31.12.2016 w wycenie do WII wynosi 24 351 tys. zł.

4.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe (RTU)

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów WII przeznaczone są na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub umów reasekuracji. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe składają się z najlepszego oszacowania oraz marginesu ryzyka.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na dzień 31.12.2016 rok dla celów WII oraz dla celów PSR przedstawia poniższa tabela (w tys. zł):

	Najlepsze oszacowanie (BEL)	Margines ryzyka (RM)	RTU dla celów WII	RTU dla celów PSR	Różnica
Ubezpieczenia zdrowotne	2 632	142	2 774	11 262	-8 488
Ubezpieczenia inne niż na życie	354 789	19 194	373 983	469 866	-95 882
Ubezpieczenia na życie	9 199	498	9 697	14 001	-4 305
Razem	366 620	19 834	386 454	495 129	-108 675

Po uwzględnieniu wartości regresów w wysokości 4 184 tys. zł w wyżej zaprezentowanych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych brutto wg PSR całkowita różnica w wycenie WII do PSR wynosi 104 491 tys. zł.

Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych szacowane jest w przypadku:

- istotnych linii biznesowych na podstawie standardowych metod aktuarialnych typu Chain Ladder z zastosowaniem trójkątów szkód zgłoszonych;
- linii, dla których historia nie pozwala na stosowanie metod trójkątów, na podstawie przewidywanych szkodowości;
- szkód rentowych dla roszczeń niezgłoszonych w oparciu o średnią wartość rezerwy na renty zgłoszone, średni czas zgłaszania szkody rentowej oraz liczbę rent dotychczas zgłoszonych.

Wszelkie koszty związane z likwidacją szkód są ujmowane w postaci odpowiednich narzutów. Projekcję przepływów dokonuje się za pomocą rozkładu wypłat odszkodowań wyznaczanych na podstawie trójkątów szkód wypłaconych.

Najlepsze oszacowanie rezerw składek szacowane jest na podstawie różnicy pomiędzy przewidywanymi świadczeniami i wydatkami, a składkami wynikającymi z przyszłych zdarzeń szkodowych. Przy szacowaniu rezerwy składek uwzględnia się zachowanie ubezpieczających w postaci odpowiednich wskaźników rezygnacji oraz braku ściągальności składki.

W przypadku rezerw składek istotnym czynnikiem wpływającym na niepewność najlepszego oszacowania jest zachowanie ubezpieczających. Zachowanie ubezpieczających wyraża się w kalkulacji rezerw składek w postaci dwóch wskaźników: rezygnacji i braku ściągальności składek. Każdy wzrost wskaźników rezygnacji lub w szczególności w obowiązkowych ubezpieczeniach komunikacyjnych niedokonywanie wpłat składek powoduje wzrost zobowiązań zakładu ubezpieczeń. Z powodu tego, że część inkasa składki nie jest rozksięgowywana na polisy, nie można dokonać dokładnego oszacowania tych wskaźników. Do wyliczenia wskaźnika rezygnacji przyjmuje się udział storn składki w całości składki przypisanej. Do wyliczenia wskaźnika braku ściągальności składki przyjmuje się metodę uproszczoną zakładającą, że wszystkie należności przeterminowane są nieściągalne (podejście bezpieczne) i liczy wskaźnik braku ściągальności składek dla całego portfela (gdzie jedynie w przypadku ubezpieczeń obowiązkowych niewpłacanie składek nie zwalnia z odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń od wypłaty odszkodowania). Oszacowano niepewność związaną z szacowaniem wskaźnika braku ściągальności składek w linii biznesowej ubezpieczenia OC z tyt. użytkowania pojazdów mechanicznych zakładając jego wzrost o 100%, co przekłada się na wzrost najlepszego oszacowania rezerw składek netto o 300 tys. PLN co stanowi (0,8% jej wartości).

Najlepsze oszacowanie rezerw z tytułu rent szacowane jest metodami matematyki aktuarialnej ubezpieczeń na życie z uwzględnieniem tablic trwania życia GUS oraz wskaźnika wzrostu wartości rent w przyszłości. W przypadku, gdy roszczenie rentowe jest przedmiotem sporu sądowego kwota roszczenia jest skalowana o odpowiedni wskaźnik wygrawalności spraw sądowych.

Margines ryzyka ustala się w wysokości zapewniającej taką wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, jaką zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji zażądałyby za przejęcie zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz wywiązanie się z nich. Margines ryzyka oblicza się przez określenie kosztu pozyskania dopuszczonych środków własnych odpowiadających wymogowi

SCR koniecznemu do pokrycia ryzyka wynikającego z przejętych zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w całym okresie ich trwania.

Niepewność najlepszego oszacowania rezerw związana jest przede wszystkim z możliwymi odchyleniami od obserwowanych trendów historycznych. Odchylenia te mogą wiązać się pojedynczymi zdarzeniami losowymi jak i zmianami w otoczeniu rynkowym lub prawnym, które będą miały przełożenie na proces likwidacji szkód w tym również wycenę rezerwy na szkody zgłoszone RBNS.

W przypadku rezerw składek istotnym czynnikiem wpływającym na niepewność najlepszego oszacowania jest zachowanie ubezpieczających. Każdy wzrost od obserwowanych trendów historycznych rezygnacji ubezpieczających z polis w trakcie ich trwania lub w szczególności w obowiązkowych ubezpieczeniach komunikacyjnych niedokonywanie wpłat składek powoduje wzrost zobowiązań Towarzystwa.

Ostatnim czynnikiem wpływającym na niepewność jest przyjęcie odpowiedniej struktury stopy wolnej od ryzyka do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu rezerw. W szczególności spadek stóp procentowych prowadzi do wzrostu wartości ich wartości. Efekt wzrostu lub spadku stóp procentowych mitygowany jest przez dopasowany do przepływów z tytułu rezerw portfel aktywów.

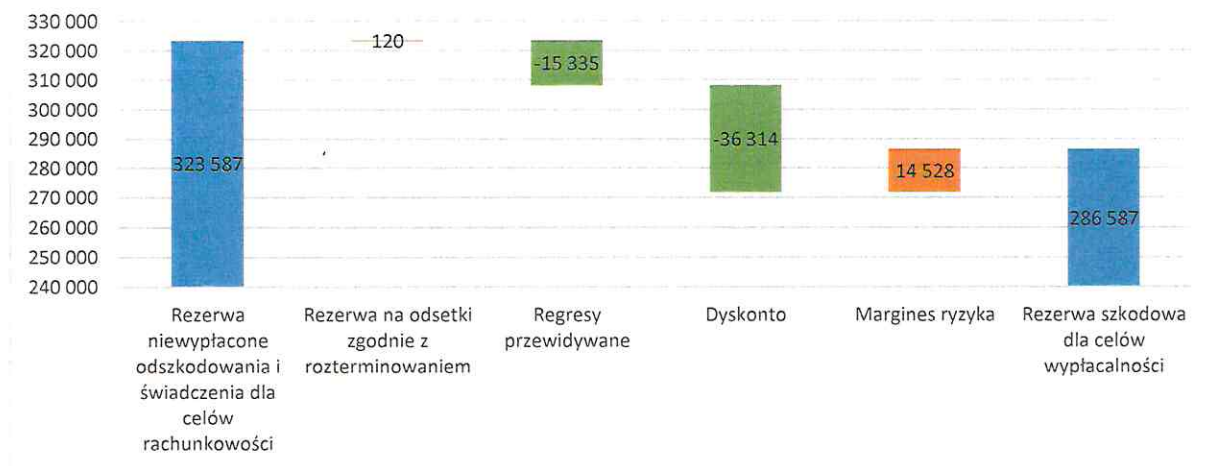
Różnice w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności a wyceną na potrzeby sprawozdań finansowych PSR w podziale na poszczególne kategorie rezerw przedstawiono poniżej.

Różnice w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia wynikają przede wszystkim z:

- zmiany wyceny rezerw na odsetki zgodnie z projekcją przepływów;
- uwzględnienia rezerwy na przyszłe regresy wykazywaną oddzielnie w sprawozdaniu finansowym oraz zmiany w wycenie przyszłych regresów, dla których nie stosuje się ograniczenia wynikającego z § 37 Rozporządzenia Ministra finansów z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, które stanowi, że przy szacowaniu udział sumy otrzymanych i oszacowanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń danego roku zaistnienia szkody nie może przekroczyć średniej arytmetycznej udziału otrzymanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń z trzech kolejnych lat zaistnienia szkody, bezpośrednio poprzedzających rok, dla którego dokonuje się ustaleń;
- dyskontowania przepływów pieniężnych z tytułu rezerw za pomocą struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka;
- tworzenia w rezerwach t-u dla celów wypłacalności marginesu ryzyka.

Różnice wartościowe przedstawia poniższy wykres w tys. zł:

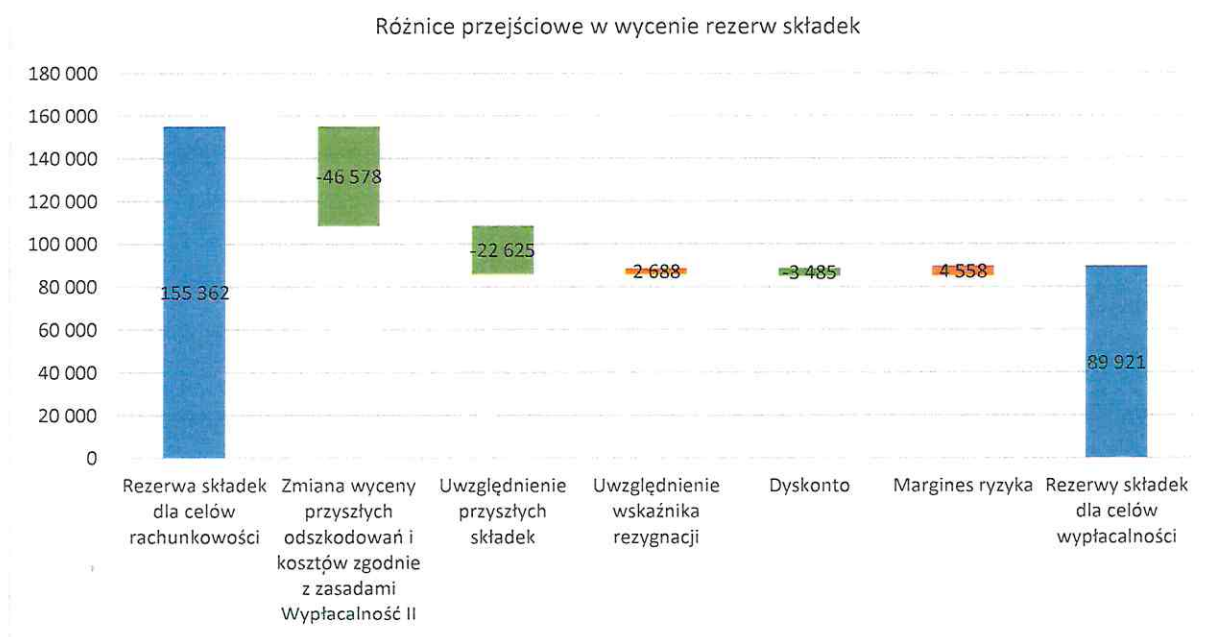
Różnice przejściowe w wycenie rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia w ubezpieczeniach innych niż na życie

Różnice w rezerwie składek wynikają przede wszystkim z:

- przyjęcia innych współczynników szkodowości i kosztów do wyceny rezerwy składek zgodnie z zasadami Wypłacalność II;
- uwzględnienia przyszłych składek wykazywanych w pozycji należności z tytułu ubezpieczeń w sprawozdaniu finansowym dla celów rachunkowości;
- uwzględnienia zachowania ubezpieczających w postaci wskaźników rezygnacji oraz braku ściągальności składki;
- dyskontowania przepływów pieniężnych z tytułu rezerw za pomocą struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka;
- tworzenia w rezerwach t-u dla celów wypłacalności marginesu ryzyka.

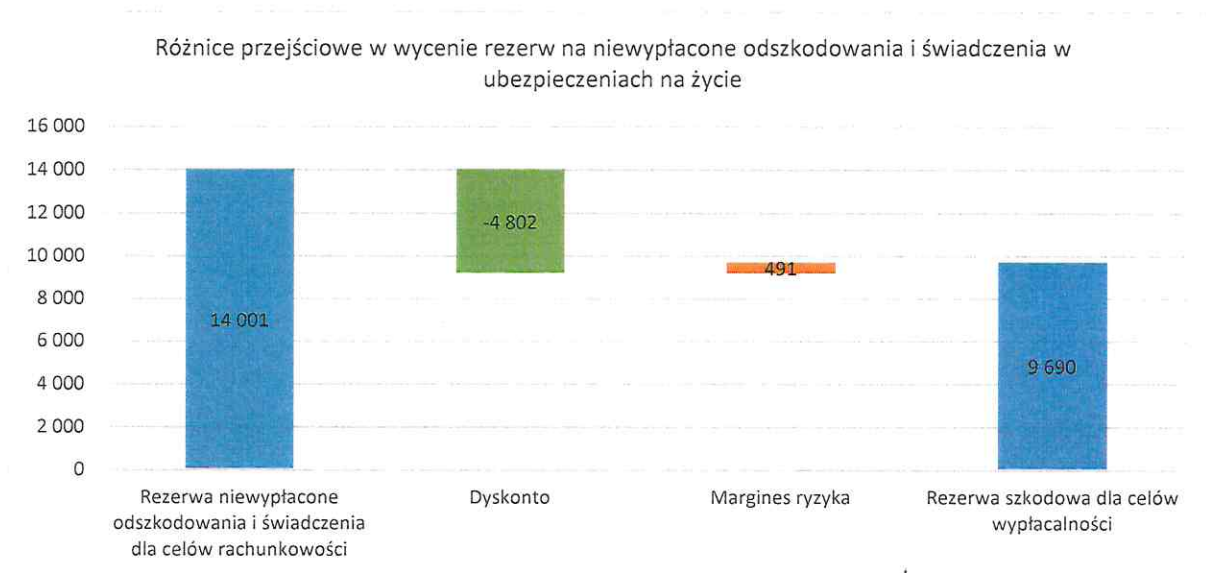
Różnice wartościowe przedstawia poniższy wykres w tys. zł:

Różnice w rezerwie na renty życiowe wynikają przede wszystkim z:

- dyskontowania przepływów pieniężnych z tytułu rezerw za pomocą struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka;
- tworzenia w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla celów WII marginesu ryzyka.

Różnice wartościowe przedstawia poniższy wykres w tys. zł:

W rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla celów WII nie tworzy się rezerwy na wyrównanie szkodowości.

4.3 Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Poniżej prezentujemy dla każdej istotnej kategorii zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe metody ujęcia i wyceny przyjęte dla celów wypłacalności oraz różnice, w tym w ujęciu ilościowym, w stosunku do metod wyceny przyjętych dla potrzeb sprawozdania finansowego wg PSR.

Pozostałe zobowiązania/rezerwy na potrzeby Wypłacalność II ujmuje się zobowiązania/rezerwy wynikające z prowadzonej przez Towarzystwo działalności za wyjątkiem zobowiązań związanych z ubezpieczeniami i reasekuracją. Obejmują one w szczególności:

- zobowiązania wynikające z obsługi działalności Towarzystwa ,
- zobowiązania handlowe
- rozliczenia międzyokresowe bierne.

W pozycji tej nie ujmuje się przychodów przyszłych okresów, które wg PSR prezentuje się w pozycji: Pozostałe zobowiązania (nie wykazane w innych pozycjach).

Na potrzeby sprawozdawczości WII wartość godziwą pozostałych zobowiązań/rezerw nie związanych z transakcjami ubezpieczeniowymi i reasekuracyjnymi z terminem wymagalności do 12 miesięcy ustala się w kwocie wymaganej zapłaty. Zobowiązania z terminem wymagalności powyżej 12 miesięcy stanowią bieżącą wartość przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych, jeśli efekt wartości pieniądza w czasie jest istotny, przy użyciu stopy dyskontowej (lub stóp) przed opodatkowaniem. Stopa

dyskontowa odzwierciedla bieżącą rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko właściwe dla danej rezerwy/ zobowiązania.

Nie przekraczając przyjętego poziomu istotności Towarzystwo może zastosować uproszczenie do wyceny rezerwy przyjmując wycenę taką jak w rocznym sprawozdaniu finansowym sporządzonym wg PSR. Pozostałe rezerwy dla PSR obejmują rezerwy na pewne lub w dużym stopniu prawdopodobne straty z tytułu transakcji gospodarczych. Rezerwy te tworzy się i wycenia w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.

Zobowiązania wynikające ze świadczeń pracowniczych zgodnie z regulacjami WII wyceniane są w wartości godziwej przy zastosowaniu struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka publikowanej przez EIOPA. Dla potrzeb SFCR ze względu na nieistotność kwot ujęto w wartości jak dla PSR.

w tys. zł	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	1 773	1 773	0
Rezerwy z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	108	108	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	9 432	9 432	0

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych

w tys. zł	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	16 872	23 737	-6 865

Korekta do WII w wartości zobowiązań z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych w wysokości 6 865 tys. zł dotyczy prowizji od przyszłych składek ubezpieczeniowych i jest odpowiednio uwzględniona w rezerwach techniczno- ubezpieczeniowych wg WII.

Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej

Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej dla WII obejmują zobowiązania bieżące wobec reasekuratorów i brokerów reasekuracyjnych wynikające z zawartych umów reasekuracji biernej, których termin rozliczenia przypada do dnia bilansowego za wyjątkiem zobowiązań wymagalnych w przyszłych okresach uwzględnianych w wycenie kwot należnych z tytułu reasekuracji na potrzeby Wypłacalności II.

Zobowiązania z tytułu reasekuracji są wyceniane w wartości godziwej.

<i>w tys.zł</i>	Wartość bilansowa wg Wyłączalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	98 975	113 382	-14 407

Zobowiązania warunkowe

Wycena zobowiązań warunkowych dla WII stanowi oczekiwaną bieżącą wartość przyszłych przepływów pieniężnych niezbędnych do uregulowania zobowiązania warunkowego w całym okresie jego trwania. Przy wycenie wykorzystuje się strukturę terminową stóp procentowych wolnych od ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Towarzystwo nie rozpoznało istotnych zobowiązań warunkowych do ujęcia w SCFR.

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego na potrzeby Wyłączalność II ustala się na podstawie różnicy między wartościami przypisanymi aktywom i zobowiązaniom wycenianym w wartości godziwej dla celów WII a wartościami przypisanymi aktywom i zobowiązaniom ujętym i wycenionym do celów podatkowych.

Aktywo i zobowiązanie podatkowe różni się od wykazanego w sprawozdaniu wg PSR głównie z powodu różnic w metodzie wyceny poszczególnych aktywów i pasywów pomiędzy regulacjami WII a PSR, które w szczególności dla rezerwy na podatek odroczony wynikają z :

- różnice wynikające z wyceny lokat
- różnice wynikające z wyceny rezerw techniczno ubezpieczeniowych
- różnice wynikające z wyceny zobowiązań wobec pośredników ubezpieczeniowych

różnice wynikające z wyceny zobowiązań z tytułu reasekuracji biernej

Różnica w wycenie w pozycji rezerwa na podatek odroczony dla potrzeb WII na 31.12.2016 wynosi 24 423 tys. zł. Różnica w wycenie w pozycji aktywa z tytułu podatku odroczonego dla potrzeb WII na 31.12.2016 wynosi 24 351 tys. zł i została w całości skompensowana z rezerwą na podatek odroczony. w wysokości 24 423 tys. zł. Nadwyżka rezerwy na podatek odroczony nad aktywami z tyt. podatku odroczonego dla celów wyłączalności wykazano po stronie zobowiązań w SCFR w kwocie 72 tys. zł.

<i>w tys.zł</i>	Wartość bilansowa wg Wyłączalność II	Wartość bilansowa wg PSR	Różnica WII do PSR
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	72	0	72

4.4 Alternatywne metody wyceny

Towarzystwo nie stosowało innych alternatywnych metod wyceny niż te wymienione w wyżej opisanych punktach wyceny aktywów i zobowiązań dla WII.

ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

5.1 Środki własne

Środki własne służą pokryciu kapitałowego wymogu wypłacalności. Obejmują podstawowe i uzupełniające środki własne.

Środki własne Towarzystwa na dzień 31/12/2016 to podstawowe środki własne odpowiadające nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami wycenionymi zgodnie z zasadami wg WII.

Towarzystwo zarządza swoimi środkami własnymi poprzez system planowania finansowego o co najmniej trzyletnim horyzoncie czasowym z uwzględnieniem parametrów systemu wypłacalności II.

Kapitał podstawowy reprezentujący środki własne dopuszczone na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności Towarzystwa został zwiększony w roku 2016 o 114 000 tys. zł poprzez emisję nowych akcji w wysokości 53 000 tys. zł, oraz poprzez zwiększenie z kapitałów rezerwowych w kwocie 61 000 tys. zł.

Środki własne wg kategorii

Kapitał podstawowy do wysokości dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności stanowi kategorię 1 nieograniczona (Tier 1).

Dostępne i dopuszczone środki własne		Ogółem	Kategoria 1 - nieograniczona
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)		60 036	60 036
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR		60 036	60 036
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR		60 036	60 036
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR		60 036	60 036

Wszystkie środki własne Towarzystwa to środki o najlepszych parametrach jakościowych po względem dostępności do pokrycia strat i w całości zostały zakwalifikowane do kategorii 1.

Poniższa tabela przedstawia wykaz różnic pomiędzy kapitałem własnym ze sprawozdania finansowego na 31.12.2016 a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami dla celów WII:

	w tys. zł
Kapitał własny wykazany w sprawozdaniu finansowym na 31.12.2016	59 770
Aktywowane koszty akwizycji	-32 531
Aktywa - różnica w wycenie wartości niematerialnych i prawnych do WII	-490
Aktywa - różnica w wycenie lokat do WII	2 779
Aktywa -kwoty należne z umów reasekuracji do WII	-10 247
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie do WII	104 491
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań	-55 695
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	-29 201
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	14 407
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	6 865
Pozostałe korekty	-40
Rezerwa z tyt. podatku odroczonego	-72
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami wg WII	60 036

5.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

Wysokość kapitałowego wymogu wypłacalności - SCR oraz minimalnego wymogu kapitałowego - MCR zakładu na dzień 31 grudnia 2016 roku wynoszą odpowiednio:

SCR 81 569 tys. zł

MCR 24 887 tys. zł

Kapitałowy wymóg wypłacalności został obliczony na podstawie formuły standardowej. Wartości SCR dla poszczególnych modułów przedstawia poniższa tabela:

Tabela SCR na moduły w tys. zł:

SCR	81 569
ryzyko rynkowe	12 243
ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta	20 913
ryzyko aktuarialne - health	9 961
ryzyko aktuarialne - non-life	51 389
ryzyko aktuarialne - life	167
ryzyko operacyjne	10 764

Towarzystwo obliczając kapitałowy wymóg wypłacalności nie stosowało uproszczeń przy kalkulacji SCR.

Towarzystwo obliczając kapitałowy wymóg wypłacalności nie stosowało parametrów specyficznych zgodnie z art.104 ust.7 dyrektywy 2009/138/WE.

Dane wykorzystywane do wyliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności jak i minimalnego wymogu wypłacalności, to dane własne Towarzystwa, pochodzące z systemów finansowo-księgowych, systemów produkcyjnych oraz raportów przygotowanych przez ekspertów.

W okresie sprawozdawczym zarówno poziom SCR i MCR pozostawał na podobnym poziomie. Wahania wynikały w przypadku SCR ze zwiększenia dokładności obliczeń, w przypadku MCR ze zmiany kursu euro.

Na koniec roku 2016 wskaźnik pokrycia SCR środkami własnymi ukształtował się na poziomie 74% (wykazane w formularzu S.23.01). Tym samym na dzień 31 grudnia 2016 roku Towarzystwo wykazało niedobór środków własnych na pokrycie SCR w kwocie 24 534 tys. zł.

Niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności i komunikacja z tym zakresie z KNF został opisany w kolejnym punkcie (5.3).

Na koniec roku 2016 MCR został pokryty przez nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami dla celów Wypłacalności II na poziomie 241% (wykazane w formularzu S.23.01).

5.3 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

Po sporządzeniu bilansu otwarcia zgodnie z wymogami SII według stanu na dzień 01 stycznia 2016 roku, Zarząd Towarzystwa powziął informacje o niedoborze dopuszczonych środków własnych na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR), o czym niezwłocznie poinformował Organ Nadzoru. Pismem z dnia 14 lipca 2016 roku, TUZ TUW złożył wniosek do Organu Nadzoru o zatwierdzenie krótkoterminowego realistycznego planu finansowego. W związku z realizacją założeń planu, w tym dokapitalizowania TUZ TUW, pismem z dnia 23.12.2016 r. Organ Nadzoru, sygn. DNU/W2/606/582/14/2016/EC umorzył postępowanie w sprawie zatwierdzenia ww. planu.

W piśmie z dnia 15 czerwca 2016 r. TUZ TUW poinformował Organ Nadzoru o stwierdzeniu niezgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności SCR na dzień 1 stycznia 2016 r. W dniu 16 sierpnia 2016 r. TUZ TUW złożył do Organu Nadzoru wniosek o zatwierdzenie realistycznego planu naprawczego, który przewidywał dokapitalizowanie Towarzystwa oraz podejmowanie innych działań mających na celu uzyskanie wskaźnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności na dzień 31 grudnia na poziomie 105%.

W piśmie z dnia 4 listopada 2016 r. TUZ TUW zwrócił się o przedłużenie o 3 miesiące terminu na przywrócenie poziomu dopuszczonych środków własnych pokrywających kapitałowy wymóg wypłacalności lub obniżenie profilu ryzyka w celu zapewnienia zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności. Zgodnie z założeniami skorygowany realistyczny plan naprawczy zakładał spełnienie na dzień 31 marca 2017 r. pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi z nadwyżką.

Decyzją w piśmie z dnia 13 marca 2017 r., Organ Nadzoru przedłużył o 3 miesiące termin na przywrócenie poziomu dopuszczonych środków własnych pokrywających kapitałowy wymóg wypłacalności oraz zatwierdził skorygowany realistyczny plan naprawczy Towarzystwa.

W przekazanej decyzji Organ Nadzoru zwrócił uwagę na obserwowaną w marcu 2017 r. poprawę sytuacji finansową Towarzystwa skutkującą poprawą zarówno wyniku technicznego jak i finansowego

w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku, a dodatkowo na bardzo istotne podwyższenie kapitału zakładowego. Podjęte działania, a mianowicie podwyższenie kapitału zakładowego, jak również potwierdzona danymi finansowymi poprawa wyników TUZ TUW, stanowiły dla Organu Nadzoru przesłankę do stwierdzenia, że plan naprawczy będzie w dalszym ciągu skutecznie realizowany.

Na dzień 31 marca 2017, Towarzystwo zostało dokapitalizowane przez głównego udziałowca.

DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE POSTĘPOWAŃ POZASĄDOWYCH, O KTÓRYCH MOWA W ROZDZIALE 4 USTAWY Z DNIA 5 SIERPNIA 2015 R. O ROZPATRYWANIU REKLAMACJI PRZEZ PODMIOTY RYNKU FINANSOWEGO I O RZECZNIKU FINANSOWYM (DZ. U. POZ. 1348, 1830 I 1844), Z UDZIAŁEM TEGO ZAKŁADU

W 2016 r. toczyło się 1 (jedno) postępowanie pozasądowe przed Rzecznikiem Finansowym z udziałem TUZ TUW. Postępowanie zakończyło się brakiem zawarcia porozumienia/ugody w 2017 r.

ZAŁĄCZNIKI

Wykazane w załączniku formularze stanowią integralną część niniejszego Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

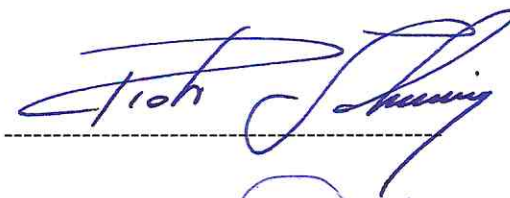
Załączone formularze:

- S.02.01,
- S.05.01,
- S.05.02,
- S.12.01,
- S.17.01,
- S.19.01,
- S.23.01,
- S.25.01,
- S.28.01.

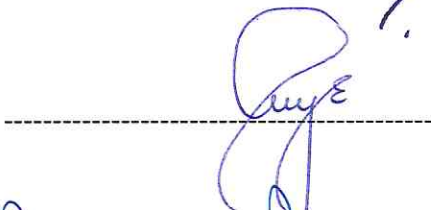
Do sprawozdania dołączono raport wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta dot. Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Zarząd:

Piotr Zadrożny

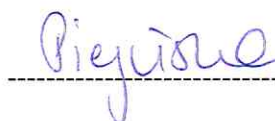
Elżbieta Chojnowska

Radosław Różański

Osoba sporządzająca
Irmina Pieczyńska CRO

Osoba Nadzorującą Funkcję Aktuarną
Marcin Andruchewicz

Dyrektor Finansowy
Renata Neidrowska

